

Na osnovu čl. 80. i 81. Zakona o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj 27/17), čl. 5. stav (1) tačka h) i 19. stav (1) tačka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 75/17), čl. 7. stav (1) tačka h) i 12. tačka d) Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 03/18), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 12.05.2021. godine donosi

ODLUKU O UPRAVLJANJU RIZIKOM LIKVIDNOSTI BANKE

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Predmet odluke

- (1) Ovom odlukom propisuju se minimalni kvalitativni zahtjevi za upravljanje rizikom likvidnosti u banci, polazeći od propisanih standarda za upravljanje rizicima u banci, kvantitativni zahtjevi za banku u pogledu koeficijenata pokrića likvidnosti i koeficijenta neto stabilnih izvora finansiranja, te korištenje dodatnih mehanizama za praćenje i procjenu rizika likvidnosti.
- (2) Zahtjeve u pogledu izvještavanja o likvidnosti u skladu sa ovom odlukom, Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) će propisati posebnom odlukom o izvještavanju, uključujući propisivanje izvještajnih formi i uputstava za njihovo popunjavanje, kao i rokove za izvještavanje.
- (3) Kvantitativni zahtjevi iz stava (1) ovog člana podrazumijevaju prethodno ispunjenje svih propisanih zahtjeva banke u pogledu obavezne rezerve u skladu sa važećim propisima i svih drugih propisa i ograničenja koji se odnose na likvidnost banke i obaveze banke u skladu sa propisima za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu.
- (4) Pored ispunjavanja zahtjeva iz stava (3) ovog člana, banka je dužna ispunjavati i sve zahtjeve drugih regulatornih institucija referentnih za likvidnost banke, odnosno sistemsku likvidnost.
- (5) Ova odluka primjenjuje se na banke sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: FBiH) kojima je Agencija izdala bankarsku dozvolu.
- (6) Odredbe ove odluke banka je dužna primjenjivati na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi.
- (7) Na pitanja vezana za upravljanje rizikom likvidnosti u banci koja nisu regulisana ovom odlukom, a regulisana su zakonom ili drugim podzakonskim aktima, primjenjivati će se odredbe tog zakona ili drugog podzakonskog akta.

Član 2.

Pojmovi

- (1) Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:
 - a) **Izvještajna valuta** je službena valuta u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH), odnosno konvertibilna marka.
 - b) **Značajna valuta** je valuta u kojoj su nominovane stavke koje iznose ili prelaze 5% ukupnih obaveza banke (uključujući izvještajnu valutu) i za koje je banka dužna odvojeno računati, pratiti i izvještavati o stavkama LCR-a i NSFR-a.
 - c) **Izvještajni datum** je posljednji kalendarski dan izvještajnog perioda za koji banka dostavlja izvještaj Agenciji.
 - d) **Radni dani** su dani od ponedjeljka do petka, osim ako koji od tih dana nije državni ili vjerski praznik.
 - e) **Profesionalni učesnik na novčanom tržištu** je finansijska institucija, penzijski fond,

- investicijski fond, društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje i druga pravna lica, osim banaka, koje za potrebe upravljanja vlastitim sredstvima učestvuju na novčanom tržištu na način i sa učestalošću koja je uporediva sa aktivnostima banaka. To je ono pravno lice koje svakodnevno ili često nudi obavezujuće kotacije, odnosno ponude za novčana sredstva u iznosima koji su znatni u odnosu na ukupno ostvarene volumene na novčanom tržištu, a što se utvrđuje za svako pojedinačno tržište ili ono pravno lice koje utječe na konačno formiranje cijene sredstava (ponuda/potražnja) i time mijenja cijenu slične transakcije koju banka postiže u poslovanju sa ostalim klijentima.
- f) **Konvertibilne valute** su valute država članica G10, valute država Evropskog ekonomskog prostora (engl. European Economic Area - EEA), koji osim država članica EU obuhvata i Island, Lihtenštajn i Norvešku.
 - g) **Mehanizam raspodjele** odnosi se na mehanizam raspodjele troškova likvidnosti, koristi i rizika.
 - h) **Stres** – je iznenadno ili ozbiljno pogoršanje solventnosti ili likvidnosti banke zbog promjena tržišnih uslova ili idiosinkratičnih faktora (oni koji su svojstveni za banku u određenim specifičnim događajima, kao npr. korporativno restrukturiranje, statusne promjene i dr.), što može dovesti do znatnog rizika da banka neće biti u mogućnosti ispuniti obaveze koje joj dospijevaju u sljedećih 30 kalendarskih dana.
 - i) **Zaštitni sloj likvidnosti** je iznos likvidne imovine koju banka drži, koja se priznaje kao takva ukoliko ispunjava propisane opće zahtjeve, operativne zahtjeve i kriterije prihvatljivosti za klasifikaciju imovine prvog i drugog nivoa u skladu sa odredbama iz ove odluke.
 - j) **Likvidna imovina nivoa 1** (engl. Extremely High Quality Liquid Asset - EHQLA) je imovina izuzetno visoke likvidnosti i kreditne kvalitete, u koju se može uključiti samo imovina utvrđena u članu 24. ove odluke.
 - k) **Likvidna imovina nivoa 2** (engl. High Quality Liquid Asset - HQLA) je imovina visoke likvidnosti i kreditne kvalitete. Likvidna imovina nivoa 2 se dijeli na imovinu nivoa 2a i imovinu nivoa 2b, u skladu sa čl. 25. i 26. ove odluke.
 - l) **Neto likvidnosni odliv** je iznos koji se dobiva odbijanjem likvidnosnih priliva od likvidnosnih odliva banke, u skladu sa članom 29. ove odluke.
 - m) **Zahtjev za pokriće imovine** je omjer imovine i obaveza koji je za potrebe kreditnog poboljšanja određen propisima u BiH, nacionalnim pravom države članice ili treće zemlje u odnosu na pokrivenne obveznice.
 - n) **Depoziti stanovništva** (engl. Retail deposits) – su obaveze banke prema fizičkom licu ili mikro, malom i srednjem društvu, pri čemu bi mikro, malo i srednje društvo ispunjavalo uslove za kategorizaciju izloženosti prema stanovništvu kada banka primjenjuje standardizovani pristup i pri čemu ukupni depoziti takvog mikro, malog i srednjeg društva ili društva na grupnoj osnovi ne prelaze 250 hiljada KM.
 - o) **Maržni krediti** - za potrebe ove odluke znače kolateralizirane kredite klijentima (kreditni osigurani vrijednosnim papirima) kako bi se zauzela nova pozicija trgovanja sa finansijskom polugom.
 - p) **Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti** (engl. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process, u daljem tekstu: ILAAP) uključuje strategije, politike, procese i sisteme za utvrđivanje, mjerenje i praćenje rizika likvidnosti, te upravljanje tokom odgovarajućeg perioda, uključujući i unutardnevno, kako bi se osiguralo da banka održava odgovarajući nivo zaštitnog sloja likvidnosti.
 - q) **Neopterećena imovina** – je imovina banke koja ne podliježe nikakvom pravnom, ugovornom, regulatornom ili drugom ograničenju koje joj onemogućuje unovčavanje, prodaju, prijenos, ustupanje te imovine ili uopće raspolaganje istom direktnom prodajom na aktivnom tržištu ili repo ugovorom u narednih 30 kalendarskih dana, pri čemu je:

- 1) dostupna za trenutnu upotrebu kao kolateral za dobivanje dodatnog izvora finansiranja, koji još nije realiziran, a koja stoji na raspolaganju banci;
 - 2) primljena kao kolaterala za potrebe smanjenja kreditnog rizika u obratnim repo transakcijama ili transakcijama finansiranja vrijednosnih papira i kojom banka može raspolagati.
- r) **Raspoloživo stabilno finansiranje** (engl. Available stable funding, u daljem tekstu: ASF) predstavlja dio kapitala i obaveza banke čija pouzdanost se očekuje tokom vremenskog perioda uključenog u koeficijent neto stabilnog finansiranja (engl. Net Stable Funding Ratio - u daljem tekstu: NSFR), a što je period do jedne godine.
 - s) **Potrebno stabilno finansiranje** (engl. Required stable funding, u daljem tekstu: RSF) predstavlja rezultat množenja imovine i vanbilansnih izloženosti banke odgovarajućim faktorima kojima se odražavaju njihove likvidnosne karakteristike i preostali rokovi do dospijeca tokom jednogodišnjeg perioda NSFR-a.
 - t) **Transakcija finansiranja vrijednosnih papira** znači repo transakcija, transakcija pozajmljivanja vrijednosnih papira ili robe drugoj ugovornoj strani ili od druge ugovorne strane ili maržni kredit.
 - u) **Neobavezujući veći nivo kolateralizacije** (engl. Overcollateralisation) je bilo koji iznos imovine koji banka nije obavezna priložiti izdavanju pokrivenih obveznica zbog zakonskih ili regulatornih zahtjeva, ugovornih obaveza ili zbog tržišne discipline, posebno uključujući situacije u kojima se imovina daje u iznosu većem od minimalnih pravnih, zakonskih ili regulatornih zahtjeva za veći nivo kolateralizacije koji je primjenjiv na pokriveno obveznice na osnovu propisa u BiH, nacionalnog prava države članice ili treće zemlje.
 - v) **Finansijski klijent je:**
 - 1) institucija (banka i investicijsko društvo);
 - 2) finansijska institucija (uključujući mikrokreditne organizacije, društva za lizing, brokerske kuće, kartične kuće);
 - 3) otvoreni ili zatvoreni investicijski fond;
 - 4) društvo za osiguranje;
 - 5) društvo za reosiguranje;
 - 6) finansijski holding ili mješoviti finansijski holding.
- (2) U svrhu primjene zahtjeva iz ove odluke primjenjuju se definicija rizika likvidnosti u skladu sa odredbom člana 81. stav (3) Zakona o bankama i definicije rizika finansiranja likvidnosti i rizika tržišne likvidnosti u skladu sa članom 3. tač. f) i g) Odluke o sistemu internog upravljanja u banci.
 - (3) U svrhu primjene zahtjeva iz ove odluke primjenjuje se definicija pokrivenih obveznica u skladu sa odredbom člana 2. stav (1) tačka cccc) Odluke o izračunavanju kapitala banke.
 - (4) Ostali pojmovi koji nisu definirani ovim članom, a koriste se u ovoj odluci, imaju značenja u skladu sa zakonskim odredbama i drugim podzakonskim aktima.

II. MINIMALNI KVALITATIVNI ZAHTEVI ZA UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI

Član 3.

Opći zahtjevi

- (1) Pored propisanih općih standarda u procesu upravljanja rizicima i posebnih standarda u upravljanju rizikom likvidnosti, banka je dužna ispuniti minimalne kvalitativne zahtjeve za upravljanje rizikom likvidnosti, koji su detaljnije propisani odredbama čl. 4. do 16. ove odluke.
- (2) Kvalitativni zahtjevi iz stava (1) ovog člana odnose se na obavezu banke da uspostavi

primjerene strategije, politike, procedure, procese i sisteme za identifikaciju, mjerenje i praćenje rizika likvidnosti, te upravljanje tim rizikom tokom odgovarajućeg perioda, uključujući i upravljanje na dnevnoj, odnosno unutardnevnoj osnovi, kako bi se osiguralo da banka održava kvantitativne zahtjeve u pogledu koeficijenta pokrića likvidnosti (LCR) propisane u Poglavlju III. ove odluke, u pogledu koeficijenta neto stabilnog izvora finansiranja (NSFR) propisane u Poglavlju IV. ove odluke i dodatne mehanizme za stalno praćenje izloženosti riziku likvidnosti propisane u Poglavlju VII. ove odluke.

- (3) Zahtjevi iz st. (1) i (2) ovog člana, koje je banka dužna uspostaviti i provoditi, smatraju se primjerenim ako ispunjavaju sljedeće uslove:
- a) srazmjerni su složenosti i obimu poslovanja banke, rizičnom profilu banke i utvrđenoj sklonosti banke ka preuzimanju rizika;
 - b) osiguravaju kontinuirano i sveobuhvatno upravljanje rizikom likvidnosti tokom odgovarajućeg perioda, uključujući i upravljanje likvidnošću na dnevnoj, odnosno unutardnevnoj osnovi;
 - c) osiguravaju održavanje odgovarajućeg nivoa zaštite likvidnosti;
 - d) prilagođeni su poslovnim linijama, valutama, poslovnoj mreži banke, klijentima banke i dr.;
 - e) na adekvatan način uključuju mehanizam raspodjele pri internom određivanju cijena proizvoda, odnosno usluga banke.
- (4) Banka je dužna odrediti toleranciju izloženosti riziku likvidnosti u smislu utvrđivanja nivoa izloženosti riziku likvidnosti koji smatra prihvatljivim i koji mora omogućiti da banka upravlja likvidnošću u uobičajenim okolnostima, tako da je u stanju podnijeti i stresni period. O utvrđenoj toleranciji izloženosti riziku likvidnosti potrebno je blagovremeno obavijestiti sve relevantne poslovne linije u banci, osiguravajući dostupnost ove obavijesti zaposlenicima uključenim u proces preuzimanja, odnosno upravljanja rizikom likvidnosti u banci.
- (5) Uzimajući u obzir vrstu, obim i složenost poslovanja, te ciljeve utvrđene strategijom poslovanja, banka je dužna odrediti rizični profil u pogledu rizika likvidnosti, kako bi se osiguralo stabilno poslovanje banke, odnosno efektivan i efikasan proces upravljanja rizicima, kao sastavni dio sveobuhvatnog, pouzdanog i efikasnog sistema internog upravljanja bankom.

Član 4.

Strategije, politike, procesi i sistemi za upravljanje rizikom likvidnosti banke

- (1) Strategija upravljanja rizikom likvidnosti treba da bude usklađena sa propisanim regulatornim zahtjevima, te sveobuhvatnom strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima u banci i treba minimalno obuhvatiti definiranje ciljeva i principa u preuzimanju rizika likvidnosti i upravljanja istim.
- (2) Politike, procedure i ostali interni akti banke za upravljanje rizikom likvidnosti, pored propisanih zahtjeva za upravljanje rizicima u banci, moraju minimalno obuhvatiti i sljedeće:
 - a) održavanje propisanih pokazatelja likvidnosti banke;
 - b) strukturu imovine i obaveza, kao i pretpostavke o likvidnosti i utrživosti imovine banke;
 - c) identifikovanje izvora rizika likvidnosti, uključujući i rizike likvidnosti koji mogu proizaći iz novih proizvoda, finansijskih instrumenata, odnosno novih poslovnih aktivnosti banke;
 - d) sistem izvještavanja o riziku likvidnosti;
 - e) postupke u poslovanju sa stranim valutama, uključujući i praćenje valutne strukture imovine i obaveza i pojedinačno praćenje valuta koje imaju značajan utjecaj na ukupnu likvidnost banke, te analizu međusobne konvertibilnosti stranih valuta;
 - f) mjerenje i praćenje neto novčanih tokova, uključujući i unutardnevno upravljanje likvidnošću banke, kao i projekciju novčanih priliva i odliva;
 - g) diverzifikaciju i stabilnost izvora finansiranja, te pristup tržištu novca;

- h) planove likvidnosti, uključujući i planove izvora finansiranja;
 - i) testiranje otpornosti na stres i analizu različitih scenarija;
 - j) planove postupanja banke za vanredne situacije poremećaja likvidnosti;
 - k) informatičku podršku za kontinuirano i efikasno upravljanje rizikom likvidnosti;
 - l) gdje je to primjenjivo, upravljanje likvidnosti unutar bankarske grupe i
 - m) druge elemente relevantne za proces upravljanja rizikom likvidnosti.
- (3) Banka je dužna da uzme u obzir i ograničenja u međunarodnom transferu viškova likvidnih sredstava, ako ona postoje, odnosno prekogranično upravljanje likvidnošću, gdje je to primjenjivo.
- (4) Banka je dužna identifikovati i pratiti profesionalne učesnike na novčanom tržištu pri upravljanju rizikom likvidnosti, te ih na odgovarajući način uključivati u izvještaje o likvidnosti.
- (5) U skladu sa stavom (4) ovog člana, banka je dužna internim aktima detaljno definirati kriterije na osnovu kojih će vršiti identifikaciju drugih pravnih lica koja su profesionalni učesnici na novčanom tržištu.
- (6) Pored prethodno navedenih akata, banka je dužna ispuniti zahtjeve u pogledu plana oporavka likvidnosti, u skladu sa članom 16. ove odluke.

Član 5.

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti

Nadzorni odbor i uprava banke u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima dužni su uspostaviti i provoditi primjeren i efikasan sistem upravljanja rizikom likvidnosti, koji obuhvata minimalno sljedeće:

- a) osiguravanje propisanih zahtjeva u upravljanju rizikom likvidnosti;
- b) usklađenost sa definiranom tolerancijom izloženosti riziku likvidnosti;
- c) osiguravanje diverzificiranosti strukture finansiranja i pristupa izvorima finansiranja;
- d) mjerenje i praćenje koncentracije depozita i drugih izvora finansiranja;
- e) praćenje pretpostavki o ponašanju imovine, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i pretpostavki o ostalim relevantnim faktorima i okolnostima od značaja za osiguravanje njihove primjerenosti aktivnostima banke i tržišnim okolnostima;
- f) procedure za postupanje banke u slučajevima nepovoljnih rezultata testiranja otpornosti na stres, koje uključuju konkretne mjere i aktivnosti uprave banke, višeg rukovodstva, funkcija i zaposlenika zaduženih za upravljanje rizikom likvidnosti u banci;
- g) razmatranje različitih mogućnosti, odnosno instrumenata ublažavanja rizika likvidnosti, uključujući uspostavu odgovarajućih limita i zaštitnih slojeva likvidnosti, kako bi banka bila u mogućnosti izdržati veliki broj različitih stresnih događaja;
- h) uspostavu primjerenog mehanizma raspodjele;
- i) uspostavu primjerenog procesa odlučivanja o likvidnosti banke.

Član 6.

Nadležnosti i odgovornosti nadzornog odbora banke u upravljanju rizikom likvidnosti

Nadzorni odbor banke je, pored ispunjenja propisanih zahtjeva za upravljanje rizicima u banci, dužan i odgovoran:

- a) usvojiti primjerenu strategiju i politike za preuzimanje i upravljanje rizikom likvidnosti i osigurati uslove za njihovo efikasno provođenje u banci;
- b) osigurati neovisan pregled i ocjenu strategije, politike, procedura, postupaka i sistema za upravljanje rizikom likvidnosti u banci od strane interne i eksterne revizije;
- c) osigurati redovnu analizu usklađenosti strategije, politike, procedura, postupaka i sistema za upravljanje rizikom likvidnosti sa propisima i zahtjevima Agencije i drugih nadzornih tijela, strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima, promjenama u internom i

- eksternom okruženju i u skladu sa rezultatima analize, njihovo revidiranje (najmanje jedanput godišnje, a po potrebi i češće);
- d) osigurava uslove za uspostavljanje organizacijske strukture, utvrđuje poslove i obim odgovornosti uprave banke i višeg rukovodstva, funkcija i zaposlenika zaduženih za upravljanje rizikom likvidnosti u banci;
 - e) osigurati uslove za uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola u upravljanju rizikom likvidnosti;
 - f) donijeti odluku o načinu utvrđivanja i revidiranja limita u upravljanju rizikom likvidnosti;
 - g) propisati sadržaj i učestalost izvještavanja o riziku likvidnosti, te osigurati sveobuhvatan i pouzdan sistem izvještavanja o likvidnosti;
 - h) odobriti planove postupanja banke u slučajevima poremećaja likvidnosti, odnosno planove oporavka likvidnosti banke, koje predlaže uprava banke i
 - i) nadzirati provođenje obaveza uprave banke u upravljanju rizikom likvidnosti.

Član 7.

Nadležnosti i odgovornosti uprave banke u upravljanju rizikom likvidnosti

Uprava banke je, pored ispunjenja propisanih zahtjeva za upravljanje rizicima u banci, dužna i odgovorna za:

- a) predlaganje nadzornom odboru primjerene strategije i politike za preuzimanje i upravljanje rizikom likvidnosti, te usvajanje procedura, postupaka i sistema za upravljanje rizikom likvidnosti;
- b) provođenje usvojene strategije, politike, procedura, postupaka i sistema za upravljanje rizikom likvidnosti;
- c) provođenje usvojene organizacione strukture, utvrđenih poslova i obima odgovornosti višeg rukovodstva, funkcija i zaposlenika zaduženih za upravljanje rizikom likvidnosti u banci;
- d) pripremu redovne analize sa prijedlozima za revidiranje strategije, politike, procedura, postupaka i sistema za upravljanje rizikom likvidnosti (minimalno godišnje, a u slučaju potrebe i češće);
- e) ispunjavanje propisanih zahtjeva u upravljanju likvidnošću i dnevnih i unutar dnevnih obaveza banke, kao i izdržavanje stresnih perioda na način da se održavaju odgovarajuće dodatne rezerve likvidnosti u vidu zaštitnih slojeva likvidnosti;
- f) pravovremenost, pouzdanost i upotrebljivost izvještaja o riziku likvidnosti;
- g) provođenje adekvatnih i efikasnih internih kontrola ugrađenih u sistem upravljanja likvidnošću i rizikom likvidnosti;
- h) postupanje po odobrenom planu za vanredne situacije poremećaja likvidnosti i planu oporavka likvidnosti banke i njihovo revidiranje (minimalno godišnje, a po potrebi i češće), te u skladu s tim prilagođavanje internih politika, procedura i postupaka u upravljanju rizikom likvidnosti u banci;
- i) praćenje postupanja po utvrđenim limitima za upravljanje rizikom likvidnosti u skladu sa definiranom tolerancijom izloženosti riziku likvidnosti, kao i limita za autorizaciju novčanih tokova iznad određenih iznosa i po potrebi predlaganja revidiranja istih;
- j) uspostavljanje primjerenog sistema izvještavanja u slučajevima prekoračenja limita likvidnosti i postupaka u slučajevima prekoračenja, utvrđujući precizno odgovornosti višeg rukovodstva, funkcija i zaposlenika u tom sistemu;
- k) uspostavljanje i revidiranje mehanizma raspodjele (minimalno jednom godišnje, a po potrebi i češće).

Član 8.

Nadležnosti i odgovornosti kontrolnih funkcija u upravljanju rizikom likvidnosti

- (1) Polazeći od uključenosti kontrolnih funkcija u proces upravljanja rizicima, u skladu sa propisanim zahtjevima u upravljanju rizicima, ukoliko rukovodioci organizacionih jedinica kontrolnih funkcija u banci tokom obavljanja poslova iz svoje nadležnosti utvrde kršenje propisa ili pravila o upravljanju rizikom likvidnosti ili povećanog rizika zbog kojeg je ili može biti ugrožena likvidnost banke, dužni su o tome bez odlaganja (odmah) obavijestiti nadzorni odbor banke, upravu banke, Agenciju i ostale nadležne institucije.
- (2) Programom i planom rada interne revizije potrebno je, najmanje na godišnjoj osnovi, obuhvatiti izračun i održavanje koeficijenta pokrića likvidnosti i koeficijenta neto stabilnih izvora finansiranja u skladu sa odredbama članova iz Poglavlja III. i IV. ove odluke.

Član 9.

Praćenje i izvještavanje o riziku likvidnosti

- (1) Pored propisanog nadzornog izvještavanja o likvidnosti, banka je dužna, osim propisanih zahtjeva za upravljanje rizicima u banci u sistem internog izvještavanja o rizicima uključiti minimalno sljedeće:
 - a) praćenje pozicije likvidnosti u izvještajnoj valuti, značajnim valutama i ostalim valutama zavisno od valutne strukture imovine i obaveza banke;
 - b) praćenje rezultata testiranja otpornosti na stres;
 - c) mjerenje/procjena i praćenje neto novčanih tokova.
- (2) Praćenje i izvještavanje o riziku likvidnosti banka je dužna uspostaviti na unutarnevnoj, dnevnoj, sedmičnoj, dekadnoj, mjesečnoj, kvartalnoj, polugodišnjoj i godišnjoj osnovi, koje treba biti usklađeno sa propisanim regulatornim zahtjevima u pogledu nadzornog izvještavanja, a za duže periode u skladu sa utvrđenim internim aktima banke, u zavisnosti od prirode, obima i složenosti poslovnih aktivnosti banke, obima novčanih tokova i drugih relevantnih faktora koji utječu na rizik likvidnosti banke.
- (3) Obaveze banke u pogledu nadzornog izvještavanja o likvidnosti u skladu sa odredbama ove odluke se propisuju posebnim uputstvima.
- (4) Pored nadzornih izvještaja o likvidnosti iz stava (3) ovog člana, banke su dužne po zahtjevima Agencije dostaviti i sve informacije o likvidnosti banke za potrebe nadzora iz nadležnosti Agencije i drugih institucija, u skladu sa propisima kojima je regulisana oblast platnog prometa, osiguranja depozita, monetarne politike, sistemskog rizika i drugih pitanja koja mogu utjecati na likvidnost banke.

Član 10.

Mjerenje/procjena i praćenje neto novčanih tokova

- (1) Banka je dužna uspostaviti adekvatan i efikasan sistem mjerenja/procjene svih tekućih i budućih novčanih tokova (novčanih priliva i novčanih odliva), uključujući procjenu novčanih sredstava potrebnih za vanbilansne stavke, pri čemu mora da uzme u obzir minimalno sljedeće:
 - a) uobičajene standarde za kliring i namirenje, te vremenski okvir koji se primjenjuje pri određivanju novčanih tokova za određene datume;
 - b) redovno preispitivanje i sagledavanje uzajamnog djelovanja rizika finansiranja likvidnosti i rizika tržišne likvidnosti, kao i efekt međusobnog djelovanja rizika likvidnosti i ostalih rizika kojima je banka izložena, kao što su: kreditni rizik, kamatni rizik, operativni, reputacijski, strateški rizik, rizik prekomjerne finansijske poluge i drugi rizici;
 - c) upravljanje rizikom likvidnosti tokom odgovarajućih perioda, uključujući i unutarnevno, kako bi se osiguralo održavanje odgovarajućeg nivoa rezervi likvidnosti,

- odnosno zaštitnih slojeva likvidnosti;
- d) promjene u unutardnevnim potrebama banke za likvidnim sredstvima i načinima finansiranja, kratkoročnim i srednjoročnim potrebama za likvidnim sredstvima i načinima finansiranja, te dugoročnim (strukturalnim) potrebama za likvidnim sredstvima i načinima finansiranja, vodeći računa i o potencijalnim slabostima koje su povezane sa različitim događajima, aktivnostima banke i njenom strategijom za upravljanje rizikom likvidnosti;
 - e) redovnu provjeru tačnosti ulaznih podataka koji se koriste prilikom izračunavanja pokazatelja likvidnosti, odnosno pouzdanosti informacija koje se koriste u sistemu upravljanja rizikom likvidnosti;
 - f) aktivno upravljanje instrumentima osiguranja potraživanja banke, razdvajanje opterećene (založene) imovine od neopterećene (nezaložene) imovine banke, praćenje visine raspoloživih instrumenata osiguranja potraživanja, praćenje prihvatljivosti tih instrumenata radi njihovog pravovremenog korištenja, odnosno korištenja u vanrednim situacijama;
 - g) pravna, regulatorna, operativna i druga ograničenja u prijenosu likvidne i neopterećene imovine između subjekata unutar i izvan EEA, BiH i dr.
- (2) Zaštitni slojevi likvidnosti posebno uključuju održavanje dovoljno likvidnih sredstava u obliku rezervne, visokokvalitetne, neopterećene likvidne imovine koja je banci dostupna u svakom trenutku, te služi za osiguranje u slučajevima različitih stresnih događaja (različitog intenziteta i trajanja), uključujući gubitak ili smanjenje neosiguranih i uobičajeno dostupnih izvora sredstava. Za korištenje navedenih sredstava ne smije biti nikakvih pravnih, regulatornih, operativnih ili drugih prepreka.

Član 11.

Izvori finansiranja i dostupnost tržišta

- (1) Banka je dužna uspostaviti metodologiju za utvrđivanje, mjerenje i praćenje pozicija finansiranja te upravljanje istim, koja obuhvata tekuće i buduće materijalno značajne novčane tokove koji proizlaze iz imovine, obaveza i vanbilansnih stavki banke, uključujući i potencijalne obaveze, te mogući utjecaj reputacijskog rizika.
- (2) U okviru upravljanja rizikom likvidnosti banka je dužna osigurati pristup sredstvima finansiranja iz različitih izvora na finansijskom tržištu i upravljati dostupnim tržišnim izvorima likvidnosti, pri čemu politikom likvidnosti treba da obuhvati najmanje sljedeće:
 - a) profil izvora finansiranja i njihovu projekciju, kako bi se osigurala usklađenost dospijeća u dugoročnim okvirima s obzirom na poslovni model, strategiju i toleranciju rizika;
 - b) procedure kojima se kontinuirano osigurava aktivno upravljanje tržišnim izvorima sredstava;
 - c) procedure za uspostavljanje i održavanje saradnje sa davaocima izvora sredstava, uključujući praćenje učestalosti iskorištavanja dostupnih izvora sredstava;
 - d) procjenu pristupa finansijskim tržištima i dostupnih sredstava u normalnim i stresnim uslovima;
 - e) procjenu stabilnosti izvora finansiranja, te rizike koji utiču na njegovu stabilnost;
 - f) praćenje koncentracije izvora finansiranja s obzirom na procjenu likvidnosti pojedinih instrumenata, geografskih lokacija i davaoca izvora sredstava i
 - g) identifikaciju i procedure upotrebe alternativnih izvora finansiranja.

Član 12.

Plan likvidnosti i plan izvora finansiranja

- (1) U skladu sa strategijom upravljanja rizikom likvidnosti i propisanim minimalnim zahtjevima iz člana 4. stav (2) ove odluke, banka je dužna donijeti i adekvatno provoditi plan likvidnosti. Plan likvidnosti uključuje i plan izvora finansiranja.

- (2) S ciljem adekvatnog upravljanja rizikom izvora finansiranja, banka je dužna uspostaviti planove izvora finansiranja koji su usklađeni sa strategijom poslovanja banke i redovnim poslovnim planovima, a koji treba da obuhvate sljedeće osnovne elemente procjene:
 - a) primjerenosti izvora finansiranja u odnosu na poslovni model banke, strategiju poslovanja i toleranciju izloženosti riziku;
 - b) stabilnosti, odnosno održivosti izvora finansiranja u smislu identifikovanja faktora koji mogu utjecati na održivost izvora finansiranja (npr. strukturalna neusklađenost imovine i obaveza, koncentracije u izvorima, tržišna zasićenost i sl.);
 - c) dostupnosti tržišta u smislu faktora koji utječu ili mogu utjecati na buduću nedostupnost izvora finansiranja na tržištu;
 - d) očekivanih promjena u riziku izvora finansiranja zasnovanih na planu izvora finansiranja;
 - e) oslanjanja na javne izvore sredstava;
 - f) utjecaja planova izvora finansiranja na kreditiranje realnog sektora;
 - g) održivosti u slučajevima pojave novih proizvoda ili inovativnih instrumenata i
 - h) druge relevantne elemente procjene.
- (3) Banka je dužna osigurati redovno revidiranje i po potrebi usklađivanje plana likvidnosti, uključujući i plan izvora finansiranja, u smislu provjere da li su:
 - a) održivi i odgovarajući za rizični profil banke i podržavaju li poslovne planove i aktivnosti banke;
 - b) usklađeni sa strategijom za preuzimanje i upravljanje rizikom likvidnosti i tolerancijom izloženosti riziku likvidnosti;
 - c) dokumentovani i preneseni odgovarajućim osobama uključenim u realizaciju planova;
 - d) adekvatno praćeni, u smislu pravovremene identifikacije odstupanja od planova i poduzimanja odgovarajućih mjera za ostvarenje planiranih vrijednosti/veličina.
- (4) Izvještavanje o planovima izvora finansiranja iz stava (1) ovog člana, koje predstavlja sastavni dio supervizorskog postupka provjere i procjene likvidnosnog rizika, propisuje se posebnim podzakonskim aktom, polazeći od primjene principa proporcionalnosti i propisa koji se odnose na konsolidovanu superviziju.

Član 13.

Testiranje otpornosti na stres

- (1) Banka je dužna u politikama upravljanja rizikom likvidnosti, polazeći od propisanih zahtjeva za upravljanje rizicima u banci, definirati provođenje testiranja otpornosti na stres, minimalno na sljedeći način:
 - a) propisati i uspostaviti postupke za provođenje i analizu različitih testiranja otpornosti na stres, te učestalost njihovog provođenja (najmanje jednom godišnje za potrebe ICAAP-a i ILAAP-a), uzimajući u obzir scenarije, odnosno faktore specifične za banku (interne), tržišne scenarije, odnosno faktore (eksterne) i kombinovane alternativne scenarije;
 - b) propisati provođenje testiranja likvidnosti, zavisno od okolnosti i njihovog intenziteta ako su nepovoljne, od uobičajenih (predvidivih ili normalnih) okolnosti do neuobičajenih (ekstremnih) okolnosti;
 - c) propisati provođenje testiranja za kraće i duže periode stresnih okolnosti;
 - d) utvrditi linije izvještavanja o rezultatima testiranja na stres, precizirajući obaveze funkcije ili zaposlenika zaduženog za provođenje i analizu rezultata stres testova i njihovo prosljeđivanje na razmatranje višem rukovodstvu, upravi banke i nadzornom odboru radi donošenja odgovarajućih odluka o poduzimanju mjera u skladu sa rezultatima provedenih stres testova;
 - e) propisati procedure i postupke koji bi se trebali poduzeti u slučajevima određenih nepovoljnih rezultata testiranja otpornosti na stres;
 - f) utvrditi raspored testiranja otpornosti na stres pri planiranju za narednu godinu, te osigurati izvještavanje uprave i nadzornog odbora banke o rezultatima planiranih

- ispitivanja na godišnjem nivou i
- g) predvidjeti alternativne scenarije za pozicije likvidnosti i instrumente za smanjenje rizika likvidnosti, te najmanje jednom godišnje preispitati pretpostavke na kojima se zasnivaju odluke o izvorima finansiranja. Alternativni scenariji iz ove tačke se posebno odnose na vanbilansne stavke i ostale potencijalne obaveze.
- (2) Pri provođenju testiranja otpornosti na stres, banka je dužna uzeti u obzir:
 - a) izvore finansiranja kod kojih je ugovorena mogućnost prijevremenog povlačenja;
 - b) sve pozicije kod kojih postoji mogućnost dodatnih zahtjeva za nadoknadu (engl. margin calls), izračunavajući njihov utjecaj na likvidnost;
 - c) međusobnu zamjenjivost i likvidnost različitih konvertibilnih valuta, te njihovu dostupnost na deviznim tržištima i
 - d) druge relevantne faktore utjecaja na likvidnost banke.
 - (3) Rezultati testiranja otpornosti na stres predstavljaju osnovu za poduzimanje korektivnih mjera ili aktivnosti uprave banke za ublažavanje izloženosti banke riziku likvidnosti, osiguranje zaštitnih slojeva likvidnosti i prilagođavanje profila rizika likvidnosti banke njenoj toleranciji na rizik.
 - (4) Banka je dužna koristiti se rezultatima testiranja otpornosti na stres, a posebno alternativnih scenarija iz stava (1) tačka g) ovog člana u prilagođavanju strategije upravljanja rizikom likvidnosti, donošenju politika, određivanju limita, zauzimanju pozicija i pri donošenju efikasnih planova postupanja za vanredne situacije poremećaja likvidnosti i planova oporavka likvidnosti banke.

Član 14.

Plan za likvidnost za vanredne situacije

- (1) Banka je dužna sačiniti plan za likvidnost za vanredne situacije poremećaja likvidnosti, koji je sastavni dio politike za upravljanje rizikom likvidnosti.
- (2) Plan postupanja iz stava (1) ovog člana mora minimalno obuhvatiti sljedeće elemente:
 - a) indikatore ranog upozorenja, koji upućuju na moguće nastupanje krize, te zaposlenike odgovorne za praćenje i izvještavanje o navedenim indikatorima (npr. prekoračenju internih limita, smanjenju depozita, padu cijena dionica, većem trošku finansiranja u odnosu na druge banke, promjeni rejtinga banke, poteškoćama u prikupljanju sredstava na novčanom tržištu, pogoršanju kvalitete aktive ili profitabilnosti banke i sl.);
 - b) dužnosti i odgovornosti pojedinih lica u slučajevima nedostatka likvidnosti banke (zaduženih za odnose sa klijentima, javnošću, ključnim tržišnim učesnicima, dioničarima, Agencijom, Centralnom bankom Bosne i Hercegovine - u daljem tekstu: CBBiH i dr.);
 - c) procedure za pravovremeno i relevantno informisanje nadzornog odbora, uprave i višeg rukovodstva banke za potrebe odlučivanja o postupanju u slučajevima poremećaja likvidnosti;
 - d) procedure i postupke za pribavljanje nedostajućih tekućih sredstava i vremenski okvir u kojem se trebaju poduzeti pojedine aktivnosti (npr. prodaja imovine, uspostavljanje novih linija finansiranja i dr.) u normalnim i stresnim okolnostima;
 - e) identifikaciju, veličinu i pouzdanost svih izvora finansiranja sa naznačenim redoslijedom korištenja u različitim stresnim okolnostima i
 - f) okolnosti koje dovode do primjene mjera iz ovog plana i provođenja istih, te podatke o zaposlenicima banke odgovornim za provođenje mjera iz ovog plana.
- (3) Obaveze banke u pogledu plana iz stava (1) ovog člana uključuju i obavezu pripremanja posebnih izvještaja za potrebe internog izvještavanja, kao i obavještavanja Agencije, CBBiH i drugih nadležnih institucija o uzrocima nastanka vanrednih situacija i planiranim aktivnostima za njihovo otklanjanje, kao i najmanje jedanput godišnje testiranje tog plana i u skladu sa rezultatima izvršenog stres testiranja, po potrebi, izmjenu istog od strane

nadležnog organa banke.

Član 15.

Mehanizam raspodjele

- (1) Banka je dužna mehanizam raspodjele uskladiti sa uspostavljenim sistemom upravljanja rizikom likvidnosti i definiranom tolerancijom izloženosti banke riziku likvidnosti.
- (2) Banka je dužna koristiti mehanizam raspodjele u procesu odlučivanja, odnosno pri internom određivanju cijene proizvoda.
- (3) U mehanizam raspodjele minimalno se uključuje sljedeće:
 - a) utjecaj trenutnih tržišnih uslova, odnosno direktnih troškova izvora finansiranja (npr. tržišni trošak pribavljanja sredstava, baznu krivulju prinosa), uključujući i ostale direktne troškove finansiranja (npr. razlika između kupovne i prodajne cijene transakcija, cijena transakcije, trošak fizičkog transfera gotovine i sl.);
 - b) situaciju u kojoj se nalazi sama banka (npr. kreditna kvaliteta, dostupnost izvora finansiranja i sl.);
 - c) različite karakteristike ponašanja pojedinih proizvoda s aspekta likvidnosti (npr. trošak opcije prijevremenog razročenja, proizvodi dostupni putem internet bankarstva ili proizvodi sa neredovnim novčanim tokom);
 - d) indirektno troškove izvora finansiranja (npr. trošak likvidnosne neusklađenosti, trošak rezerve likvidnosti, trošak dodatnoga kolaterala i sl.) i
 - e) povezanost metodologije utvrđivanja internih transfernih cijena (engl. Internal Transfer Price, ITP) sa likvidnosnim transfernim cijenama (engl. Liquidity Transfer Price, LTP).
- (4) Uprava banke je dužna osigurati da se mehanizam raspodjele:
 - a) redovno ažurira, uzimajući u obzir utjecaj faktora iz stava (3) ovog člana;
 - b) redovno kontroliše i prati, što predstavlja zaduženje nezavisne organizacione jedinice u banci (npr. zadužena organizaciona jedinica za upravljanje rizicima i sl.);
 - c) učini dostupnim svim odgovarajućim organizacionim jedinicama, koje se trebaju u potpunosti upoznati sa mehanizmom raspodjele, te isti aktivno i primjereno upotrebljavati.

Član 16.

Plan oporavka likvidnosti

- (1) Banka je dužna imati uspostavljene planove oporavka likvidnosti, u kojima su navedene odgovarajuće strategije i adekvatne provedbene mjere za poboljšanje likvidnosti u slučajevima njenog značajnog pogoršanja, odnosno rješavanja mogućeg manjka likvidnosti, koje je dužna sačiniti, održavati, najmanje jedanput godišnje testirati i ažurirati u skladu sa principom proporcionalnosti (u skladu sa veličinom, poslovnim modelom, povezanosti sa drugim bankama i finansijskim institucijama, odnosno finansijskim sistemom u cjelini, mogućim utjecajem na finansijska tržišta, uslovima finansiranja i sl.).
- (2) Plan oporavka likvidnosti iz stava (1) ovog člana je sastavni dio sveukupnog plana oporavka banke, koji je dužna sačiniti u skladu sa zakonskim propisima i podzakonskim aktima koji regulišu sadržaj, način i rokove dostave planova oporavka.
- (3) Plan oporavka likvidnosti iz stava (1) ovog člana obavezno uključuje pokazatelje moguće ranjivosti, slabosti ili ugroženosti poslovanja banke u segmentu likvidnosti, a kao sastavni dio mjera za poboljšanje finansijskog položaja banke za situacije ozbiljnog finansijskog poremećaja.

III. MINIMALNI KVANTITATIVNI ZAHTJEVI U POGLEDU KOEFICIJENTA POKRIĆA LIKVIDNOSTI

Član 17.

Koeficijent pokrića likvidnosti (LCR)

- (1) Sa ciljem osiguranja kratkoročne otpornosti banke na rizik likvidnosti, banka je dužna osigurati adekvatan nivo zaštitnog sloja likvidnosti, kako bi zadovoljila potrebe za likvidnošću za scenarij stresa likvidnosti od 30 kalendarskih dana.
- (2) U svrhu postupanja u skladu sa stavom (1) ovog člana, banka je dužna osigurati minimalni koeficijent pokrića likvidnosti (engl. Liquidity Coverage Ratio: u daljem tekstu: LCR), koji predstavlja odnos između nivoa zaštitnog sloja likvidnosti i ukupnih neto likvidnosnih odliva tokom perioda stresa u trajanju od 30 kalendarskih dana.
- (3) Banka je dužna održavati LCR u iznosu od najmanje 100%, koji se izračunava u skladu sa sljedećom formulom:

Zaštitni sloj likvidnosti
ukupni 30-dnevni neto likvidnosni odlivi (narednih 30 kalendarskih dana) $\geq 100\%$

Član 18.

Primjena LCR-a

- (1) U praćenju i kontroli rizika likvidnosti banka je dužna kontinuirano održavati LCR, iz člana 17. stava (3) ove odluke u izvještajnoj valuti, bez obzira na stvarnu nominaciju u valuti, te računati i pratiti LCR za svaku značajnu valutu.
- (2) Banka je dužna Agenciju izvještavati o stavkama LCR-a u jedinstvenom izvještajnom obrascu koji uključuje sve valute iskazano u izvještajnoj valuti i odvojeno za svaku pojedinačno značajnu valutu.
- (3) Ukoliko dođe do pada LCR-a ispod 100% ili se očekuje njegov pad ispod 100%, uključujući i tokom perioda stresa, banka mora odmah, u pismenom obliku obavijestiti Agenciju o istom, navodeći razloge zbog kojih ne može ispuniti propisani LCR, te bez odlaganja dostaviti Agenciji plan za pravovremenu ponovnu usklađenost sa propisanim zahtjevima.
- (4) Agencija može odrediti banci posebne likvidnosne zahtjeve u skladu sa članom 41. ove odluke, uključujući ograničavanje valutne neusklađenosti u skladu sa članom 22. stav (1) tačka f) ove odluke.
- (5) Metodologija i način izvještavanja o LCR-u se propisuje pripadajućim uputstvom.

Član 19.

Komponente LCR-a

- (1) Izračun LCR-a iz člana 17. ove odluke zasnovan je na utvrđivanju dvije komponente:
 - a) zaštitnog sloja likvidnosti i
 - b) ukupnih neto likvidnosnih odliva, koji se izračunavaju u skladu sa utvrđenim parametrima scenarija u narednih 30 kalendarskih dana.
- (2) Banka je dužna uspostaviti i održavati adekvatan sistem za utvrđivanje komponenti LCR-a iz stava (1) ovog člana.

III.1. ZAŠTITNI SLOJ LIKVIDNOSTI

Član 20.

Sastav zaštitnog sloja likvidnosti

- (1) Zaštitni sloj likvidnosti čini likvidna imovina koja mora ispunjavati sve navedene zahtjeve:
 - a) opće zahtjeve iz člana 21. ove odluke;
 - b) operativne zahtjeve iz člana 22. ove odluke;
 - c) kriterije prihvatljivosti za klasifikaciju imovine kao imovine prvog ili drugog nivoa, u skladu sa čl. 24. do 27. ove odluke.
- (2) Zaštitni sloj likvidnosti se sastoji od:
 - a) likvidne imovine nivoa 1 (EHQLA), koja čini minimalno 60% zaštitnog sloja likvidnosti, pri čemu najmanje 30% zaštitnog sloja likvidnosti treba činiti likvidna imovina nivoa 1, bez pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete;
 - b) likvidne imovine nivoa 2 (HQLA), koja čini maksimalno 40% zaštitnog sloja likvidnosti, koja se dijeli na likvidnu imovinu nivoa 2a i likvidnu imovinu nivoa 2b, pri čemu likvidna imovina nivoa 2b može biti najviše 15% zaštitnog sloja likvidnosti.
- (3) Zahtjevi utvrđeni u stavu (2) ovog člana računaju se u skladu sa formulom iz Priloga 1. koji je sastavni dio ove odluke i nakon usklađivanja za transakcije osigurane kolateralom (gdje je ta imovina kolateral), ako te transakcije dopijevaju u roku od 30 kalendarskih dana i za korektivne faktore i pod uslovom da banka ispunjava operativne zahtjeve iz člana 22. ove odluke.

Član 21.

Opći zahtjevi

- (1) Da bi likvidna imovina bila priznata u zaštitni sloj likvidnosti treba ispunjavati sljedeće opće zahtjeve:
 - a) imovina je vlasništvo, pravo ili udio koji drži banka i neopterećena je;
 - b) imovinu ne smije izdati sama banka, njeno matično društvo (osim ako je riječ o subjektu javnog sektora koji nije banka), njeno zavisno društvo ili drugo podređeno društvo matičnog društva;
 - c) imovinu ne smije izdati finansijski klijent;
 - d) vrijednost te imovine mora biti moguće odrediti na osnovu široko rasprostranjenih i lako dostupnih tržišnih cijena (tržišna vrijednosti ili u nedostatku tržišno zasnovanih cijena lako utvrdiva vrijednost, koju je moguće jednostavno izračunati na osnovu javno dostupnih informacija);
 - e) imovina je uvrštena na priznatoj berzi, utržiava je direktnom prodajom na aktivnom tržištu ili jednostavnom repo transakcijom na općeprihvaćenom repo tržištu, pri čemu se ti kriteriji procjenjuju za svako tržište. Imovina uvrštena za trgovanje na organizovanom mjestu trgovanja koje nije priznata berza, ili u državi članici, ili u BiH ili u trećoj zemlji, smatra se likvidnom samo ako se na tom mjestu trgovanja osigurava aktivno i značajno tržište za direktnu prodaju imovine.
- (2) U smislu stava (1) tačke e) ovog člana, banka uzima u obzir sljedeće minimalne kriterije, kako bi procijenila osigurava li se na mjestu trgovanja aktivno i značajno tržište:
 - a) istorijske podatke o širini i dubini tržišta koje dokazuju male razlike između tražene i ponuđene cijene, veliki obim trgovanja i velik i raznolik broj učesnika na tržištu;
 - b) postojanje snažne tržišne infrastrukture.
- (3) Zahtjevi iz stava (1) tač. d) i e) i stava (2) ovog člana ne primjenjuju se na:
 - a) novčanice i kovanice, koje čine imovinu nivoa 1, u skladu sa članom 24. ove odluke;
 - b) izloženosti prema centralnim bankama, koje čine imovinu nivoa 1 i nivoa 2a, u skladu sa čl. 24. i 25. ove odluke.

Član 22.

Operativni zahtjevi

Pored prethodno navedenih općih zahtjeva, likvidna imovina koja čini zaštitni sloj likvidnosti iz člana 20. ove odluke mora ispunjavati i sljedeće operativne zahtjeve:

- a) banka mora imati uspostavljene politike i ograničenja kako bi se osiguralo da pozicije likvidne imovine koje uključuje u zaštitni sloj likvidnosti u svakom trenutku ostanu adekvatno diverzificirane. U tu svrhu, banka uzima u obzir obim diverzifikacije između raznih kategorija likvidne imovine i unutar iste kategorije likvidne imovine nivoa 1 i nivoa 2, te ostale relevantne faktore diverzifikacije, kao što su vrsta izdavaoca, vrste drugih ugovornih strana ili geografske lokacije tih izdavaoca i drugih ugovornih strana. Pri tome, Agencija može nametnuti specifična ograničenja ili zahtjeve u pogledu likvidne imovine koju drži banka, kako bi se osigurala usklađenost sa zahtjevima iz ovog stava. Ograničenja ili zahtjevi iz ove tačke ne primjenjuju se na:
 - 1) sljedeće kategorije likvidne imovine nivoa 1: novčanice i kovanice, izloženosti prema centralnim bankama iz člana 24. stav (1) tač. b) i d), imovinu koja predstavlja potraživanja od ili za koju garantuju multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije iz člana 24. stav (1) tačka g);
 - 2) kategorije likvidne imovine nivoa 1 koje predstavljaju potraživanja od ili za koje garantuje centralna vlada BiH, Vlada Federacije, Vlada Republike Srpske i Vlada Brčko Distrikta, jedinice regionalne vlade ili lokalne vlasti u BiH i subjekti javnog sektora iz BiH u skladu sa članom 24. stav (1) tačka c) alineje 1), 4), 5) i 6);
 - 3) kategorije likvidne imovine nivoa 1 koje predstavljaju potraživanja od ili za koje garantuje centralna vlada, regionalne vlade i lokalne vlasti i subjekti javnog sektora iz država članica ili trećih zemalja iz člana 24. stav (1) tačka c) alineje 2, 3), 5) i 6), te tačka d) istog stava, pod uslovom da banka drži relevantnu imovinu za pokrivanje neto likvidnosnih odliva u periodu stresa u valuti države članice ili treće zemlje.
- b) banka mora imati direktan pristup svojoj likvidnoj imovini i biti u mogućnosti unovčiti je u svakom trenutku tokom perioda stresa u trajanju od 30 kalendarskih dana u okviru direktne prodaje ili repo ugovora na općeprihvaćenim repo tržištima. Likvidna imovina smatra se direktno dostupnom banci ako ne postoje pravne ili praktične prepreke da banka pravovremeno unovči takvu imovinu. Imovina koja se upotrebljava za osiguranje kreditnog poboljšanja u strukturiranim transakcijama ili za pokrivanje operativnih troškova banke, ne smatra se imovinom koja je direktno dostupna banci. Imovina koja se drži u bilo kojoj zemlji u kojoj postoje ograničenja u pogledu njene slobodne prenosivosti smatra se direktno dostupnom samo ako se banka tom imovinom koristi za pokrivanje likvidnosnih odliva u toj zemlji. Imovina koja se drži u nekonvertibilnoj valuti smatra se direktno dostupnom samo ako se banka koristi tom imovinom za pokrivanje likvidnosnih odliva u toj valuti;
- c) banka je obavezna osigurati da je likvidna imovina pod kontrolom organizacionog dijela zaduženog za upravljanje likvidnošću, a usklađenost sa ovim zahtjevom dokazuje se Agenciji na jedan od sljedećih načina:
 - 1) stavljanjem likvidne imovine u zasebni skup pod direktnim upravljanjem ovog organizacionog dijela i sa isključivom namjerom da se upotrebljava kao izvor sredstava za nepredviđene odlive, uključujući i tokom perioda stresa;
 - 2) uspostavljanjem internih sistema i kontrola kako bi se ovom organizacionom dijelu osigurala efikasna operativna kontrola za unovčavanje likvidne imovine u svakom trenutku tokom perioda stresa u trajanju od 30 kalendarskih dana i pristup sredstvima za nepredviđene odlive bez direktnog odstupanja od postojeće poslovne strategije ili strategije za preuzimanje i upravljanje rizicima. U smislu navedenog, imovina ne smije biti uključena u zaštitni sloj likvidnosti u slučaju kada bi njenom prodajom, bez zamjene tokom perioda stresa u trajanju od 30 kalendarskih dana, došlo do uklanjanja

- zaštite, što bi stvorilo otvorenu rizičnu poziciju koja prelazi interna ograničenja banke;
- 3) kombinacijom mogućnosti navedenih u alineji 1) i 2) ove tačke, uz uslov da Agencija tu kombinaciju smatra prihvatljivom.
- d) banka redovno, a najmanje jednom godišnje, unovčava dovoljno reprezentativan uzorak svojih pozicija likvidne imovine u okviru direktne prodaje ili jednostavnog repo ugovora na općeprihvaćenom repo tržištu. U vezi sa navedenim, banka razvija strategije za raspolaganje uzorcima likvidne imovine koje su prikladne za:
- 1) testiranje pristupa tržištu za tu imovinu i njenu upotrebljivost;
 - 2) provjeru efikasnosti procesa banke za pravovremeno unovčavanje imovine;
 - 3) minimalizaciju rizika slanja negativnog signala tržištu zbog unovčavanja imovine banke za vrijeme perioda stresa.
- Zahtjevi u pogledu testiranja pristupa tržištu i upotrebljivost ne primjenjuju se na likvidnu imovinu nivoa 1 iz člana 24. ove odluke, osim pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete;
- e) zahtjevi u pogledu direktnog pristupa svojoj likvidnoj imovini ne sprečavaju banku da se zaštiti od tržišnog rizika povezanog sa njihovom likvidnom imovinom, uz ispunjenje sljedećih uslova:
- 1) banka je uspostavila primjerene interne mehanizme, u skladu sa tač. b) i c) ovog stava kako bi osigurala da ta imovina i dalje bude direktno dostupna i pod kontrolom organizacionog dijela banke za upravljanje likvidnošću;
 - 2) neto likvidnosni odlivi i prilivi koji bi nastali u slučaju prijevremenog zatvaranja zaštite uzeti su u obzir u vrednovanju relevantne imovine u skladu sa članom 23. ove odluke.
- f) banka osigurava valutnu usklađenost svoje likvidne imovine sa valutnom strukturom svojih neto likvidnosnih odliva. Agencija može, prema potrebi, zatražiti od banke da ograniči valutnu neusklađenost tako da utvrdi ograničenje za udio neto likvidnosnih odliva u određenoj valuti koji se mogu pokriti tokom perioda stresa držanjem likvidne imovine koja nije izražena u toj valuti. To ograničenje primjenjuje se samo na izvještajnu valutu ili na valutu na koju se može primijeniti zahtjev za odvojeno izvještavanje za značajne valute. Pri određivanju nivoa određenog ograničenja valutne neusklađenosti koje se može primijeniti, Agencija uzima u obzir minimalno sljedeće:
- 1) sposobnost banke da napravi jedno od sljedećeg:
 - i. upotrijebi likvidnu imovinu za generiranje likvidnosti u valuti i nadležnosti u kojima nastaju likvidnosni odlivi;
 - ii. zamijeni valute i prikupi sredstva na deviznim tržištima u stresnim uslovima u skladu sa periodom stresa u trajanju od 30 kalendarskih dana;
 - iii. prenese višak likvidnosti iz jedne valute u drugu i u različite nadležnosti i pravne subjekte unutar svoje grupe u stresnim uslovima, u periodu stresa u trajanju od 30 kalendarskih dana.
 - 2) utjecaj iznenadnih, nepovoljnih kretanja kursa na postojeće neusklađene pozicije i efikasnost uspostavljenih valutnih zaštita. Pri tome se, ograničenja valutnih neusklađenosti u skladu s ovom tačkom, smatraju posebnim likvidnosnim zahtjevom iz člana 41. ove odluke.

Član 23.

Vrednovanje likvidne imovine

- (1) Za potrebe izračuna LCR-a, banka kod utvrđivanja zaštitnog sloja likvidnosti koristi tržišnu vrijednost imovine.
- (2) U smislu stava (1) ovog člana, tržišna vrijednost likvidne imovine se, prema potrebi, umanjuje korektivnim faktorima koji se primjenjuju u skladu sa Uputstvom o načinu

primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke o izračunu i održavanju LCR-a (u daljem tekstu: Uputstvo o LCR-u).

Član 24.

Likvidna imovina nivoa 1 (EHQLA)

- (1) Likvidna imovina nivoa 1 uključuje samo imovinu koja se može svrstati u jednu ili više sljedećih kategorija i koja u svakom slučaju ispunjava propisane kriterije za priznavanje:
 - a) gotovina (kovanice i novčanice);
 - b) sljedeće izloženosti prema centralnim bankama:
 - 1) imovina koja predstavlja potraživanja od ili za koju garantuje Evropska centralna banka (u daljem tekstu: ECB) ili centralna banka države članice i potraživanje od CBBiH;
 - 2) imovina koja predstavlja potraživanja od centralne banke trećih zemalja ili za koju garantuju centralne banke trećih zemalja, pod uslovom da odabrana vanjska institucija za procjenu kreditnog rizika (u daljem tekstu: ECAI) izloženostima prema centralnoj banci ili njezinoj centralnoj vladi dodijeli kreditnu procjenu minimalno 1. nivoa kreditne kvalitete, u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banke;
 - 3) iznos iznad obavezne rezerve koju banka drži u CBBiH, a koji se može u svakom trenutku povući u periodima stresa.
 - c) imovina koja predstavlja potraživanja od ili za koja garantuju:
 - 1) centralna vlada BiH;
 - 2) centralna vlada države članice;
 - 3) centralna vlada treće zemlje, pod uslovom da joj je odabrana ECAI dodijelila kreditnu procjenu minimalno 1. nivoa kreditne kvalitete;
 - 4) Vlada Federacije BiH, Vlada Republike Srpske i Vlada Brčko Distrikta;
 - 5) jedinice regionalne vlade ili lokalne vlasti u državama članicama, odnosno u BiH i trećim zemljama, pod uslovom da se tretiraju kao izloženosti prema centralnoj vladi;
 - 6) subjekti javnog sektora, pod uslovom da se tretiraju kao izloženosti prema centralnoj vladi države članice ili prema jednoj od jedinica regionalne vlade ili lokalne vlasti u državama članicama, odnosno centralnoj vladi BiH ili regionalne vlade i lokalne vlasti u BiH.
 - d) imovina koja predstavlja potraživanja od ili za koju garantuje centralna vlada ili centralna banka treće zemlje kojoj ECAI-a nije dodijelila kreditnu procjenu 1. nivoa kreditne kvalitete, samo do visine neto likvidnosnih odliva u valuti te treće zemlje.
 - e) imovina koju izdaje banke koja ispunjava minimalno jedan od sljedeća dva uslova:
 - 1) tu banku osnovala je centralna vlada BiH, države članice ili jedinica regionalne vlade ili lokalne vlasti u državi članici, odnosno regionalne vlade i lokalne vlasti u BiH, te ima zakonsku obavezu štiti ekonomsku osnovu banke i osigurati kontinuitet njenog poslovanja i svaka izloženost prema toj jedinici regionalne vlade ili lokalne vlasti u državi članici, odnosno regionalne vlade i lokalne vlasti u BiH, prema potrebi, tretira se kao izloženost prema centralnoj vladi države članice ili centralnoj vladi BiH i
 - 2) primarni cilj banke je odobravanje promotivnih kredita u cilju javne politike osnivača, pri čemu se ti krediti odobravaju pod uslovima koji nisu primarno konkurentni na tržištu i profitno orijentisani i za minimalno 90% kredita koje odobrava direktno ili indirektno garantuje osnivač.
 - f) izloženosti u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visoke kvalitete, koje ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
 - 1) to su obveznice koje ispunjavaju propisane uslove u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banke;
 - 2) izloženosti prema institucijama u skupu za pokriće, koje ispunjavaju propisane uslove

- u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banke;
- 3) banka koja ulaže u pokriveno obveznice i izdavalac ispunjavaju propisane uslove u pogledu transparentnosti;
 - 4) izdanje iznosi najmanje 500 miliona EUR (ili protuvrijednost u domaćoj valuti) za izdavaoce iz zemalja članica, a za izdanja emitenata iz BiH i trećih zemalja, minimalni iznos izdanja će se utvrđivati na osnovu uslova na tržištu emitenta, u smislu uobičajenih izdanja za identične ili slične vrijednosne papire;
 - 5) pokrivenim obveznicama odabrana ECAI dodjeljuje kreditnu procjenu minimalno 1. nivoa kreditne kvalitete, identičnog nivoa kreditne kvalitete u slučaju kratkoročne kreditne procjene ili, u nedostatku kreditne procjene, dodjeljuje im se ponder rizika od 10%;
 - 6) skup za pokriće u svakom trenutku ispunjava zahtjev za pokriće imovine u iznosu od minimalno 2% više od iznosa potrebnog za podmirivanje potraživanja povezanih s pokrivenim obveznicama.
- g) potraživanja od ili za koja garantuju multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije;
- h) izloženosti u obliku dionica ili učešća u investicijskim fondovima, a koje se uključuju u likvidnu imovinu nivoa 1, samo ako su ispunjeni uslovi definirani članom 27. ove odluke.
- (2) Za likvidnu imovinu nivoa 1 iz stava (1) tačke a) do e) i g) ovog člana se ne primjenjuju korektivni faktori, a primjena korektivnih faktora za ostale stavke likvidne imovine je propisano Uputstvom o LCR-u.

Član 25.

Likvidna imovina nivoa 2a

- (1) Likvidna imovina nivoa 2a uključuje samo imovinu koja se može svrstati u jednu ili više sljedećih kategorija i koja u svakom slučaju ispunjava utvrđene kriterije za priznavanje:
- a) potraživanja od ili za koja garantuju jedinice regionalne vlade ili lokalne vlast ili subjekti javnog sektora u državi članici, u BiH, ako se izloženostima prema njima dodjeljuje ponder rizika od 20%, u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;
 - b) potraživanja od ili za koja garantuje centralna vlada ili centralna banka treće zemlje ili jedinica regionalne vlade ili lokalne vlasti ili subjekt javnog sektora u trećoj zemlji, pod uslovom da joj je dodijeljen ponder rizika od 20% u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;
 - c) izloženosti u obliku pokrivenih obveznica visoke kvalitete, koje ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
 - 1) to su obveznice u skladu sa propisanom definicijom i koje ispunjavaju propisane uslove u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;
 - 2) izloženosti prema institucijama u skupu za pokriće ispunjavaju propisane uslove u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;
 - 3) banka koja ulaže u pokriveno obveznice i izdavalac ispunjavaju propisane zahtjeve u pogledu transparentnosti;
 - 4) izdanje iznosi najmanje 250 miliona EUR (ili protuvrijednost u domaćoj valuti), za izdavaoce iz zemalja članica, a za izdanja emitenata iz BiH i trećih zemalja minimalni iznos izdanja će se utvrđivati na osnovu uslova na tržištu emitenta, u smislu uobičajenih izdanja za identične ili slične vrijednosne papire;
 - 5) pokrivenim obveznicama odabrana ECAI dodjeljuje kreditnu procjenu minimalno 2. nivoa kreditne kvalitete u skladu sa propisanim uslovima koji se primjenjuju shodno Odluci o izračunavanju kapitala banke, istovrsnog nivoa kreditne kvalitete u slučaju kratkoročne kreditne procjene ili u nedostatku kreditne procjene, dodjeljuje im se ponder rizika od 20%, u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;
 - 6) skup za pokriće u svakom trenutku ispunjava zahtjev za pokriće imovine u iznosu od

minimalno 7% više od iznosa potrebnog za podmirivanje potraživanja povezanih sa pokrivenim obveznicama. Međutim, na pokriveno obveznice sa kreditnom procjenom 1. nivoa kreditne kvalitete, koje ne ispunjavaju uslov minimalne veličine izdanja za pokriveno obveznice izuzetno visoke kreditne kvalitete, u skladu sa članom 24. stav (1) tačka f) alineja 4) ove odluke, ali ispunjavaju zahtjeve za pokriveno obveznice visoke kreditne kvalitete iz alineja 1), 2), 3) i 4) ove tačke, primjenjuje se minimalni zahtjev za pokriće imovine od 2%.

- d) izloženosti u obliku pokrivenih obveznica koje izdaju banke u trećim zemljama, a koje ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
- 1) to su pokriveno obveznice u skladu sa nacionalnim pravom treće zemlje, koje ih mora definirati kao dužničke vrijednosne papire koje izdaje banka ili zavisno društvo koje je u potpunom vlasništvu banke koja garantuje izdanje/emisiju i koje su osigurane skupom imovine za pokriće, u vezi s kojima imaoce obveznica imaju neposredno pravo na otplatu glavnice i kamata prema načelu prioriteta u slučaju nastanka statusa neispunjavanja obaveza izdavaoca/emitenta;
 - 2) izdavalac pokriveno obveznice, prema nacionalnom pravu treće zemlje, podliježe posebnom javnom nadzoru kojem je cilj zaštititi imaoce obveznica, a nadzorni i pravni okviri koji se primjenjuju u trećoj zemlji moraju biti identični onima koji se primjenjuju u EU;
 - 3) pokriveno obveznice osigurane su skupom imovine jedne ili više vrsta u skladu sa propisanim uslovima koji se primjenjuju shodno Odluci o izračunavanju kapitala banke. Ako skup sadržava kredite osigurane nekretninama, moraju se ispuniti propisani zahtjevi koji se primjenjuju u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;
 - 4) izloženosti prema institucijama u skupu za pokriće ispunjavaju propisane uslove koji se primjenjuju u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;
 - 5) banka koja ulaže u pokriveno obveznice i izdavalac ispunjavaju propisane zahtjeve u pogledu transparentnosti;
 - 6) pokrivenim obveznicama odabrana ECAI dodjeljuje kreditnu procjenu minimalno 1. nivoa kreditne kvalitete u skladu sa propisanim uslovima koji se primjenjuju za izračun kapitalnih zahtjeva, identičnog nivoa kreditne kvalitete u slučaju kratkoročne kreditne procjene ili, u nedostatku kreditne procjene, dodjeljuje im se ponder rizika od 10% u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;
 - 7) skup za pokriće imovine u svakom trenutku ispunjava zahtjev za pokriće imovine u iznosu od minimalno 7% više od iznosa potrebnog za podmirivanje potraživanja povezanih s pokrivenim obveznicama. Međutim, ako izdanje pokrivenih obveznica iznosi 500 miliona EUR (ili protuvrijednost u domaćoj valuti) ili više, za izdavaoce iz zemalja članica, a za izdanja emitenata iz BiH i trećih zemalja minimalni iznos izdanja će se utvrđivati na osnovu uslova na tržištu emitenta, u smislu uobičajenih izdanja za identične ili slične vrijednosne papire, na njih se primjenjuje minimalni zahtjev za pokriće imovine u iznosu od 2%.
- e) dužnički vrijednosni papiri privrednih društava koji ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
- 1) odabrana ECAI dodijelila im je kreditnu procjenu minimalno 1. nivoa kreditne kvalitete u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke ili istovrsnog nivoa kreditne kvalitete u slučaju kratkoročne kreditne procjene;
 - 2) izdanje vrijednosnih papira iznosi najmanje 250 miliona EUR (ili protuvrijednost u domaćoj valuti) za izdavaoce iz zemalja članica, a za izdanja emitenata iz BiH i trećih zemalja minimalni iznos izdanja će se utvrđivati na osnovu uslova na tržištu emitenta, u smislu uobičajenih izdanja za identične ili slične vrijednosne papire;
 - 3) maksimalno vrijeme do dospijeca vrijednosnih papira u trenutku izdavanja iznosi 10 godina;

- f) izloženosti u obliku dionica ili učešća u investicijskim fondovima, a koje se uključuju u likvidnu imovinu nivoa 2a, samo ako su ispunjeni uslovi definirani članom 27. ove odluke.
- (2) Tržišna vrijednost imovine nivoa 2a iz stava (1) tač. a) do e) ovog člana podliježe korektivnom faktoru od najmanje 15%.
- (3) Primjena korektivnih faktora za imovinu iz stava (1) tačka f) ovog člana propisana je Uputstvom o LCR-u.

Član 26.

Likvidna imovina nivoa 2b

- (1) Likvidna imovina nivoa 2b uključuje samo imovinu koja se može svrstati u jednu ili više sljedećih kategorija i koja u svakom slučaju ispunjava utvrđene kriterije prihvatljivosti:
 - a) dužničke vrijednosne papire privrednih društava koji ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
 - 1) odabrana ECAI dodijelila im je kreditnu procjenu minimalno 3. nivoa kreditne kvalitete, u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke ili istog nivoa kreditne kvalitete u slučaju kratkoročne kreditne procjene;
 - 2) izdanje vrijednosnih papira iznosi najmanje 250 miliona EUR (ili protuvrijednost u domaćoj valuti), za izdavaoce iz zemalja članica, a za izdanja emitenata iz BiH i trećih zemalja minimalni iznos izdanja će se utvrđivati na osnovu uslova na tržištu emitenta, u smislu uobičajenih izdanja za identične ili slične vrijednosne papire;
 - 3) maksimalno vrijeme do dospijeca vrijednosnih papira u trenutku izdavanja iznosi 10 godina.
 - b) dionice, pod uslovom da ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
 - 1) čine dio glavnog berzovnog indeksa u BiH (na SASE i BLSE), državi članici ili u trećoj zemlji, a prema spisku priznatih berzi u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke, te ih je za potrebe ove tačke kao takve odredilo nadležno tijelo BiH, države članice ili relevantno tijelo javne vlasti u trećoj zemlji;
 - 2) izražene su u valuti KM ili, ako su izražene u nekoj drugoj valuti, smatraju se imovinom nivoa 2b samo do iznosa za pokrivanje neto likvidnosnih odliva u periodu stresa u toj valuti ili u nadležnosti u kojoj postoji izloženost kreditnom riziku;
 - 3) dokazale su se kao pouzdani izvor likvidnosti u svakom trenutku, uključujući i tokom perioda stresa. Smatra se da je zahtjev ispunjen ako nivo pada berzanske cijene dionice ili povećanja njenog korektivnog faktora tokom perioda stresa na tržištu u trajanju od 30 kalendarskih dana ne prelazi 40% odnosno 40 procentnih poena.
 - c) izloženosti u obliku pokrivenih obveznica visoke kvalitete koje ispunjavaju sve sljedeće zahtjeve:
 - 1) to su obveznice u skladu sa propisanim uslovima koji se primjenjuju shodno Odluci o izračunavanju kapitala banke ili ispunjavaju propisane zahtjeve za tretman prilikom izračuna kapitalnih zahtjeva;
 - 2) banka koja ulaže u pokriveno obveznice ispunjava propisane zahtjeve u pogledu transparentnosti;
 - 3) izdavalac pokrivenih obveznica stavlja informacije na raspolaganje ulagačima najmanje na tromjesečnoj osnovi u skladu sa propisanim uslovima koji se primjenjuju u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;
 - 4) izdanje iznosi najmanje 250 miliona EUR (ili protuvrijednost u domaćoj valuti), za izdavaoce iz zemalja članica, a za izdanja emitenata iz BiH i trećih zemalja minimalni iznos izdanja će se utvrđivati na osnovu uslova na tržištu emitenta, u smislu uobičajenih izdanja za identične ili slične vrijednosne papire;
 - 5) pokriveno obveznice osigurane su isključivo imovinom koja ispunjava propisane uslove koji se primjenjuju u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;

- 6) skup za pokriće u svakom trenutku ispunjava zahtjev za pokriće imovine u iznosu od minimalno 10% više od iznosa potrebnog za podmirenje potraživanja povezanih s pokrivenim obveznicama;
 - 7) banka izdavalac mora javno objavljivati na mjesečnoj osnovi da skup izloženosti ispunjava zahtjev za pokriće imovine u visini od 10%.
- d) izloženosti u obliku dionica ili učešća u investicijskim fondovima, a koje se uključuju u likvidnu imovinu nivoa 2b, samo ako su ispunjeni uslovi definirani članom 27. ove odluke;
- e) za banke koje, u skladu sa svojim statutom, nisu u mogućnosti zbog specifičnog načina poslovanja držati kamatonosnu imovinu, nekamatonosna imovina koja predstavlja potraživanja od ili za koja garantuje centralna banka ili centralna vlada ili centralna banka treće zemlje ili jedinica regionalne vlade ili lokalne vlasti ili subjekt javnog sektora u trećoj zemlji, pod uslovom da je odabrana ECAI dodijelila toj imovini kreditnu procjenu minimalno 5. nivoa kreditne kvalitete u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke ili istovrsnog nivoa kreditne kvalitete u slučaju kratkoročne kreditne procjene.
- (2) Tržišna vrijednost svake imovine nivoa 2b podliježe korektivnim faktorima, koji su propisani Uputstvom o LCR-u.
- (3) Za banke koje, u skladu sa svojim statutom, nisu u mogućnosti zbog specifičnog načina poslovanja držati kamatonosnu imovinu, Agencija može odobriti izuzeće od primjene stava (1) tačka a) alineje 2) i 3) ovog člana, pod uslovom da postoje dokazi o nedovoljnoj dostupnosti nekamatonosne imovine koja ispunjava te zahtjeve, te da je predmetna nekamatonosna imovina adekvatno likvidna na drugim organizovanim tržištima.
- (4) Pri utvrđivanju adekvatne likvidnosti nekamatonosne imovine, za potrebe stava (3) ovog člana, Agencija razmatra sljedeće faktore:
- a) dostupne podatke u pogledu njene tržišne likvidnosti, uključujući obim trgovanja, vidljive razlike traženih i ponuđenih cijena, cjenovnu volatilnost i efekt na cijene;
 - b) ostale faktore povezane sa njenom likvidnošću, uključujući istorijske dokaze o širini i dubini tržišta za nekamatonosnu imovinu, broj i raznolikost tržišnih učesnika i postojanje snažne tržišne infrastrukture.

Član 27.

Dionice ili učešća u investicijskom fondu (CIU)

- (1) Dionice ili učešća u investicijskom fondu (engl. Collective Investment Undertaking - CIU) priznaju se kao likvidna imovina jednakog nivoa kao likvidna odnosna imovina predmetnog subjekta do najvećeg iznosa od 250 miliona EUR (ili protuvrijednosti u domaćoj valuti) za izdavaoce iz zemalja članica, a za izdanja emitenata iz BiH i trećih zemalja minimalni iznos izdanja će se utvrđivati na osnovu uslova na tržištu, emitenta, u smislu uobičajenih izdanja za identične ili slične vrijednosne papire, za svaku banku pojedinačno, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- a) investicijskim fondom upravlja društvo koje je pod nadzorom nadležnog organa u BiH ili EU, a u slučaju kada je investicijski fond iz treće zemlje pod nadzorom je nadležnog organa koji nadzor provodi u skladu sa propisima koji odgovaraju propisima EU i Agencija mora imati uspostavljenu odgovarajuću saradnju sa tim organom;
 - b) investicijski fond ulaže samo u likvidnu imovinu, a u finansijske derivate u skladu sa propisanim uslovima shodno Odluci o izračunavanju kapitala banke, samo u mjeri potrebnoj za ublažavanje kamatnog, valutnog ili kreditnog rizika u portfoliju;
 - c) investicijska politika i prospekt, odnosno drugi odgovarajući akt investicijskog fonda sadrži podatke o oblicima imovine u koje taj fond može ulagati sredstva i o pojedinačnim limitima ulaganja tog fonda, kao i način izračunavanja tih limita;
 - d) investicijski fond najmanje jednom godišnje objavljuje izvještaj o svom poslovanju koji omogućava procjenu njegove imovine i njegovih obaveza, prihoda i aktivnosti u toku

- izvještajnog perioda.
- (2) Uslovi, pristupi i korektivni faktori koje su banke dužne primjenjivati na svoje dionice ili učešća u investicijskom fondu, u zavisnosti od kategorije odnosno likvidnosne imovine, propisuju se Uputstvom o LCR-u.
 - (3) U skladu sa stavom (2) ovog člana, ako su izloženosti iz stava (1) ovog člana značajne (premašuju 10% priznatog kapitala banke), banke su dužne razviti efikasne metodologije i postupke za izračun i iskazivanje tržišne vrijednosti i korektivnih faktora za dionice ili učešća u investicionom fondu.
 - (4) Ako izloženosti iz stava (1) ovog člana nisu značajne da bi banka razvila vlastite metodologije iz stava (3) ovog člana i pod uslovom da je nadležno tijelo potvrdilo ispunjenje uslova, banci je dopušteno da se prilikom izračuna i iskazivanja tržišne vrijednosti i korektivnih faktora za dionice ili učešća u investicijskom fondu osloni se na treća lica i to:
 - a) depozitara investicijskog fonda, pod uslovom da investicijski fond ulaže isključivo u vrijednosne papire, te deponira sve te vrijednosne papire kod navedenog depozitara, u skladu sa važećim propisima;
 - b) druge investicijske fondove, društva za upravljanje investicijskim fondovima, pod uslovom da društvo za upravljanje investicijskim fondom ispunjava kriterije u pogledu nadzora u državi članici ili u slučaju treće zemlje pod nadzorom koji je na jednak način uređen kao i nadzor po propisima EU i da je osigurana odgovarajuća saradnja između nadležnih tijela za nadzor.
 - (5) Vežano za primjenu stava (4) ovog člana, potrebno je osigurati da ispravnost izračuna depozitara investicijskog fonda ili društva za upravljanje investicijskim fondom potvrdi eksterni revizor, u skladu sa važećim propisima.
 - (6) Ako banka ne postupa u skladu sa zahtjevima iz st. (3) i (4) ovog člana u pogledu dionica ili učešća u investicijskom fondu, prestaje ih priznavati kao likvidnu imovinu za potrebe ove odluke.

Član 28.

Kršenje zahtjeva za priznavanje imovine u zaštitni sloj likvidnosti

- (1) Ako likvidna imovina prestane biti u skladu sa primjenjivim općim zahtjevima iz člana 21., operativnim zahtjevima iz člana 22. ove odluke ili primjenjivim kriterijima prihvatljivosti za likvidnu imovinu nivoa 1, 2a i 2b, banka je prestaje priznavati kao likvidnu imovinu najkasnije 30 kalendarskih dana od datuma kad je nastupilo kršenje zahtjeva.
- (2) Stav (1) ovog člana primjenjuje se na dionice ili učešća u investicijskom fondu koji više ne ispunjava zahtjeve prihvatljivosti, samo ako ne premašuju 10% ukupne imovine investicijskog fonda.

III.2. NETO LIKVIDNOSNI ODLIVI

Član 29.

Utvrđivanje neto likvidnosnih odliva

- (1) Neto likvidnosni odlivi, u skladu sa definicijom iz člana 2. tačka l) ove odluke, predstavljaju zbir likvidnosnih odliva iz člana 30. ove odluke umanjениh za zbir likvidnosnih priliva iz člana 31. ove odluke, ali ne smiju biti manji od nule.
- (2) Način izračuna neto likvidnosnog odliva iz stava (1) ovog člana utvrđen je u Prilogu 2. koji je sastavni dio ove odluke.
- (3) Osnovni princip koji vrijedi prilikom utvrđivanja neto likvidnih odliva je da banka prilikom izračuna LCR istu stavku ne može uvrštavati i kod utvrđivanja zaštitnog sloja likvidnosti (brojnik) i vežano za likvidne prilive (nazivnik).

Član 30.

Likvidnosni odlivi

- (1) Za potrebe izračuna neto likvidnosnih odliva, u skladu sa članom 29. ove odluke, likvidnosni odlivi se izračunavaju množenjem preostalih stanja različitih kategorija ili vrsta obaveza i vanbilansnih obaveza sa stopama po kojima se očekuje da će oni isteći ili biti povučeni.
- (2) Likvidnosni odlivi iz stava (1) ovog člana koji se množe sa primjenjivom stopom odliva uključuju:
 - a) trenutno preostali dio stabilnih depozita stanovništva i drugih depozita stanovništva;
 - b) trenutno preostale iznose za druge obaveze koje dospijevaju, čiju isplatu može zahtijevati izdavalac ili pružalac izvora finansiranja ili koji podrazumijevaju očekivanje pružaoca finansiranja da će banka otplatiti obavezu u sljedećih 30 kalendarskih dana, kako je određeno;
 - c) dodatne odlive po ugovorima koji se odnose na finansijske derivate u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke;
 - d) maksimalni iznos koji je moguće povući tokom sljedećih 30 kalendarskih dana iz neiskorištenih ugovorenih kreditnih i likvidnosnih linija;
 - e) dodatne odlive utvrđene procjenom u skladu sa stavom (3) ovog člana.
- (3) Vežano za stav (2) tačka e) ovog člana, banka je dužna redovno procjenjivati vjerovatnost i potencijalni obim likvidnosnih odliva tokom 30 kalendarskih dana u vezi sa proizvodima i uslugama koji nisu obuhvaćeni odlivima po osnovu operativnih depozita, drugih obaveza, dodatnim odlivima i odlivima iz kreditnih i likvidnosnih linija, te koje one nude ili za koje bi potencijalni kupci smatrali da su povezane s tim bankama. Navedeni proizvodi ili usluge uključuju, ali nisu ograničeni na likvidnosne odlive koji proizlaze iz ugovornih aranžmana u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke, kao što su:
 - a) druge vanbilansne obaveze i obaveze potencijalnog finansiranja uključujući, između ostalog, sporazume o linijama za finansiranje,
 - b) neiskorištene kredite i avanse velikim klijentima;
 - c) ugovorene kredite, koji još nisu iskorišteni;
 - d) kreditne kartice;
 - e) prekoračenja po računima;
 - f) planirani odlivi povezani sa obnavljanjem ili odobravanjem novih kredita stanovništvu i kredita velikim klijentima;
 - g) planirane obaveze povezane sa finansijskim derivatima;
 - h) vanbilansne povezane proizvode po osnovu finansiranja trgovine.
- (4) Za potrebe ovog dijela odluke, velikim klijentom se smatraju svi klijenti koji ne ispunjavaju uslove da se klasifikuju u kategoriju stanovništva shodno odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banke.
- (5) Odlivi iz stava (1) ovog člana, procjenjuju se na osnovu pretpostavke kombinacije idiosinkrastičnog stresnog scenarija i stresnog scenarija na nivou tržišta iz člana 32. ove odluke. Pri toj procjeni, banka posebno vodi računa o značajnoj šteti za ugled do koje bi moglo doći ako se ne bi osigurala likvidnosna podrška navedenim proizvodima ili uslugama.
- (6) Kriteriji za uključenje u odlive iz stabilnih depozita stanovništva (depoziti obuhvaćeni sistemom osiguranja depozita, tretman dijela postojanog odnosa koji umanjuje vjerovatnost povlačenja, kriterije razvrstavanja depozita na stabilne i manje stabilne depozite polazeći od zakonskih i drugih propisa o osiguranju depozita u bankama u BiH pohranjivanje na transakcijskom računu) i primjena viših stopa odliva detaljnije su propisani Uputstvom o LCR-u, kao i kriteriji za uključenje u ostale kategorije odliva sa pripadajućim stopama odliva.
- (7) U slučajevima gdje postoji mogućnost da se neka stavka nađe u više kategorija novčanih odliva, banka treba uzeti u obzir maksimalni ugovoreni odliv za taj proizvod.
- (8) Način uključjenja i izračuna iznosa odliva iz ovog člana propisan je Uputstvom o LCR-u.

Član 31.

Likvidnosni prilivi

- (1) Banka procjenjuje likvidnosne prilive tokom perioda od 30 kalendarskih dana, obuhvatajući samo ugovorne prilive koji proizlaze iz izloženosti koje nisu dospjele, te za koje banka nema razloga očekivati neispunjavanje obaveza u roku od 30 kalendarskih dana.
- (2) Likvidnosnim prilivima se dodjeljuju stope priliva, zavisno od kategorije imovine, uključujući i vanbilansne stavke, odnosno finansijski derivati u skladu sa propisanim uslovima koji se primjenjuju shodno Odluci o izračunavanju kapitala banke i ispunjenja propisanih zahtjeva za pojedine kategorije imovine, koji je detaljno propisan Uputstvom o LCR-u.
- (3) Postupajući po st. (1) i (2) ovog člana banka ne uzima u obzir:
 - a) prilive po bilo kojoj likvidnoj imovini koja je uključena u zaštitni sloj likvidnosti, osim po dospjelim plaćanjima na imovinu koja se ne odražava u tržišnoj vrijednosti imovine;
 - b) prilive po osnovu novih zaduživanja banke, pri čemu se pod novim zaduživanjem podrazumijeva potraživanje po osnovu ugovora koji nije zaključen na izvještajni datum, ali se potpisivanje istog očekuje u narednih 30 kalendarskih dana.
- (4) Banka uzima u obzir likvidnosne prilive koji potiču iz trećih zemalja ako postoje ograničenja u vezi sa prijenosom ili koji su iskazani u nekonvertibilnim valutama samo u onoj mjeri u kojoj oni odgovaraju odlivima u određenoj trećoj zemlji ili valuti.
- (5) Banke su obavezne ograničiti priznavanje likvidnosnih priliva na 75% ukupnih likvidnosnih odliva, osim ako se po prethodnom odobrenju Agencije za posebne prilive primjenjuju izuzeća.
- (6) U skladu sa stavom (5) ovog člana, uz prethodno odobrenje Agencije, banka može u cijelosti ili djelimično iz gornje granice izuzeti sljedeće likvidnosne prilive:
 - a) prilive za koje je pružatelj matična banka ili njeno zavisno društvo ili drugo podređeno društvo iste matične banke ili je usko povezano sa navedenim bankama, u skladu sa propisima koji regulišu superviziju na konsolidovanoj osnovi;
 - b) prilivi po osnovu depozita banke položenih kod druge banke koja je član iste bankarske grupe, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - 1) banka i druga ugovorna strana su predmet konsolidacije koja se provodi metodom pune konsolidacije;
 - 2) na banku i na drugu ugovornu stranu primjenjuje se isti način procjene, mjerenja i kontrole rizika;
 - 3) banka i druga ugovorna strana osnovane su u BiH;
 - 4) ne postoje ograničenja za povlačenje položenih sredstava banke.
- (7) Izuzeća koja odobri Agencija mogu se primjenjivati na pojedinačnom i konsolidovanom nivou, u skladu sa propisima koji regulišu superviziju na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi.
- (8) Banka utvrđuje iznos neto likvidnih priliva na osnovu primjene gornje granice priliva, a u skladu sa formulom iz Priloga 2. ove odluke.
- (9) Prilivi po osnovu nepovučenih kreditnih ili linija za likvidnost koje su odobrene banci neće biti uključeni u likvidnosne prilive za potrebe izračunavanja LCR-a.
- (10) Izuzetno od stava (9) ovog člana, Agencija može odobriti primjenu viših stopa priliva u pojedinim slučajevima za neiskorištene kreditne i likvidnosne linije unutar bankarske grupe ako su ispunjeni svi propisani uslovi i dodatni kriteriji definirani Uputstvom o LCR-u.

III.3. SCENARIJI STRESNIH USLOVA

Član 32.

Scenariji stresnih uslova za potrebe LCR-a

U svrhu primjene odredbi člana 40. stav (1) ove odluke, scenarijima stresnih uslova mogu se smatrati sljedeće okolnosti:

- a) odliv znatnog dijela depozita stanovništva;
- b) djelimičan ili potpun gubitak neosiguranih izvora finansiranja velikih klijenata, uključujući depozite velikih klijenata i druge izvore potencijalnog finansiranja, poput primljenih likvidnosnih ili kreditnih linija;
- c) djelimičan ili potpun gubitak osiguranih, kratkoročnih izvora finansiranja;
- d) dodatni likvidnosni odlivi zbog smanjenja kreditnog rejtinga za do tri stepena;
- e) povećana volatilnost tržišta koja utječe na vrijednost kolaterala ili njegovu kvalitetu ili dovodi do dodatnih potreba za kolateralom;
- f) neplanirano povlačenje likvidnosnih i kreditnih linija;
- g) moguća obaveza otkupa duga ili ispunjavanja neugovorenih obaveza.

IV. MINIMALNI KVANTITATIVNI ZAHTJEVI U POGLEDU KOEFICIJENTA NETO STABILNIH IZVORA FINANSIRANJA

Član 33.

Koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)

- (1) Sa ciljem smanjenja rizika finansiranja tokom dužeg vremenskog perioda, banka je dužna osigurati odgovarajuće ispunjavanje dugoročnih obaveza pomoću niza instrumenata stabilnih izvora finansiranja u uobičajenim i stresnim uslovima.
- (2) U smislu stava (1) ovog člana, banka je dužna osigurati minimalni NSFR, koji predstavlja odnos između ASF iz člana 2. stav (1) tačka s) i RSF iz člana 2. stav (1) tačka t) ove odluke, koji se iskazuje kao procenat.
- (3) U skladu sa stavom (2) ovog člana, banka je dužna kontinuirano održavati NSFR od najmanje 100% u izvještajnoj valuti, bez obzira na stvarnu nominaciju u valuti.
- (4) Banka je dužna izračunavati i pratiti NSFR u izvještajnoj valuti za sve svoje transakcije, bez obzira na njihovu stvarnu valutu nominacije, te odvojeno izračunavati i pratiti NSFR za transakcije u svakoj značajnoj valuti.
- (5) Banka izračunava NSFR u skladu sa sljedećom formulom:

ASF	$\geq 100\%$
RSF	

- (6) Pojmovi definirani u poglavlju III. ove odluke koji se odnose na izračun LCR-a primjenjuju se i na poglavlje IV. ove odluke koji se odnosi na izračun NSFR-a, ako nije drugačije navedeno.
- (7) Način provođenja općih pravila za izračun NSFR-a, način izračuna iznosa ASF i RSF, te primjena odgovarajućih konverzijskih faktora za pojedinačne kategorije imovine, obaveza, regulatornog kapitala i vanbilansnih stavki uključenih u izračun ASF i RSF propisuje se Uputstvom o načinu primjene Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke o izračunu i održavanju NSFR-a (u daljem tekstu: Uputstvo o komponentama NSFR-a).

Član 34.

Primjena NSFR

- (1) Izuzetno od člana 33. ove odluke, ako u bilo kojem trenutku NSFR banke padne ispod 100% ili banka očekuje da će pasti ispod 100%, dužna je o tome odmah obavijestiti Agenciju, te bez odlaganja, u skladu sa članom 40. Ove odluke, podnijeti plan za postizanje ponovne usklađenosti sa zahtjevima iz st. (2) i (3) člana 33. ove odluke.
- (2) Banka je dužna osigurati da distribucija njenog profila izvora finansiranja prema valuti nominacije bude uglavnom usklađena sa distribucijom njene imovine prema valuti nominacije.
- (3) U vezi sa primjenom stava (2) ovog člana, Agencija može zahtijevati od banke ograničavanje valutne neusklađenosti, na način da utvrdi ograničenja za udio RSF-a u određenoj valuti koji se može pokriti ASF-om koji nije nominiran u toj valuti.
- (4) Ograničenje iz stava (3) ovog člana može se primjenjivati samo za valutu za koju je propisano odvojeno izvještavanje.
- (5) Pri određivanju nivoa bilo kojeg ograničenja valutne neusklađenosti, Agencija uzima u obzir minimalno sljedeće:
 - a) je li banka sposobna prenijeti ASF iz jedne valute u drugu i među državama i pravnim subjektima unutar svoje grupe, te je li sposobna zamijeniti valute i prikupiti sredstva na deviznim tržištima tokom jednogodišnjeg perioda NSFR-a;
 - b) utjecaj nepovoljnih kretanja kursa valuta na postojeće neusklađene pozicije i na efikasnost uspostavljenih valutnih zaštita;
 - c) ograničenja valutnih neusklađenosti u skladu sa ovim članom čine posebni likvidnosni zahtjev iz člana 41. ove odluke.
- (6) U skladu sa odredbama iz člana 1. stav (6) ove odluke, pri primjeni na konsolidovanoj osnovi, banka je dužna primijeniti sljedeće odredbe:
 - a) imovina i vanbilansne stavke zavisnog društva sa sjedištem u trećoj zemlji na koje se primjenjuju faktori RSF-a u skladu sa zahtjevom za NSFR utvrđenim nacionalnim pravom te treće zemlje koji su veći od onih propisanih ovom odlukom, podliježu konsolidaciji u skladu s većim faktorima propisanim nacionalnim pravom te treće zemlje;
 - b) obaveze i regulatorni kapital zavisnog društva sa sjedištem u trećoj zemlji na koje se primjenjuju faktori ASF-a u skladu sa zahtjevom za NSFR utvrđenim nacionalnim pravom te treće zemlje koji su manji od onih propisanih ovom odlukom, podliježu konsolidaciji u skladu sa manjim faktorima propisanim nacionalnim pravom te treće zemlje;
 - c) imovina iz treće zemlje koja ispunjava uslove propisane čl. 21. i 22. ove odluke i koju drži zavisno društvo sa sjedištem u trećoj zemlji ne priznaje se kao likvidna imovina za potrebe konsolidacije, ako nije priznata kao likvidna imovina prema nacionalnom pravu te treće zemlje kojim se utvrđuje zahtjev za LCR.

Član 35.

Komponente NSFR-a i opća pravila za izračun NSFR-a

- (1) Pri izračunu NSFR-a banka uzima u obzir imovinu, obaveze, kapital i vanbilansne stavke na bruto osnovi, osim izuzetaka kada se izračunava na neto osnovi uz ispunjenje uslova koji su propisani članom 4. Uputstva o komponentama NSFR-a.
- (2) Izuzeci iz stava (1) ovog člana odnose se na finansijske derivate, transakcije finansiranja vrijednosnih papira i međuzavisnu imovinu i obaveze.
- (3) Za potrebe izračuna NSFR-a, banka na računovodstvenu vrijednost imovine, obaveza, kapitala i vanbilansnih stavki primjenjuje odgovarajuće faktore stabilnih izvora finansiranja iz čl. 36. i 37. ove odluke, osim ako je drugačije propisano.
- (4) Pri izračunu NSFR-a banka ne smije dvostruko računati RSF i ASF.

- (5) Ako se stavke mogu rasporediti u više od jedne kategorije RSF, raspoređuju se u kategoriju RSF koja ima najveći ugovoreni RSF za tu stavku, osim ako je u ovoj odluci drugačije određeno.
- (6) Za tretman ugovora o finansijskim derivatima prilikom izračuna iznosa RSF, opće je pravilo da se uzima u obzir fer vrijednost pozicija.

IV.1. ASF

Član 36.

Izračun iznosa ASF

- (1) Iznos ASF izračunava se množenjem računovodstvene vrijednosti raznih kategorija ili vrsta obaveza i regulatornog kapitala faktorima ASF koji se primjenjuju u skladu sa odredbama stava (8) ovog člana, osim ako je drugačije određeno.
- (2) Ukupan iznos ASF jednak je zbiru ponderisanih iznosa obaveza i regulatornog kapitala.
- (3) Ukoliko banka izdaje obveznice i druge dužničke vrijednosne papire i koji se prodaju isključivo na tržištu za stanovništvo i drže na računu stanovništva može se tretirati kao da pripadaju odgovarajućoj kategoriji depozita stanovništva. Agencija može uspostaviti ograničenja kako instrumente ne bi mogle kupovati i držati klijente koji se ne smatraju klijentom kategorije stanovništva.
- (4) Za utvrđivanje faktora ASF banka uzima u obzir preostali ugovoreni rok do dospijea obaveza i regulatornog kapitala, osim ako je drugačije određeno odredbama ove odluke i Uputstvom o komponentama NSFR-a. Pri određivanju ASF faktora banka je dužna uzeti u obzir postojeće opcije za određivanje preostalog roka do dospijea obaveze ili regulatornog kapitala, uključujući pretpostavku da će druga ugovorna strana na najraniji mogući datum iskoristiti opcije ranijeg povlačenja sredstava. Za opcije koje se izvršavaju na osnovu diskrecionog prava banke, banka i nadležna tijela uzimaju u obzir faktore za zaštitu ugleda kojima se može ograničavati sposobnost banke da ne izvrši opciju, a posebno tržišna očekivanja da banka izmiruje određene obaveze prije njihovog roka dospijea.
- (5) Banka tretira depozite s fiksnim otkaznim rokom u skladu s ugovorenim otkaznim rokom, a oročene depozite u skladu s preostalim rokom do dospijea.
- (6) Ukoliko obaveze banke dospijevaju u periodu koji je duži od jedne godine, a u svrhu utvrđivanja faktora ASF koji se primjenjuju u skladu sa odredbama ove odluke, banka vrši raščlanjivanje svakog dijela te obaveze u pripadajuće periode do šest mjeseci, odnosno od šest mjeseci do jedne godine, od jedne godine i duže, uz primjenu propisanih pojedinačnih odredbi za izvještavanje o ASF, u skladu sa uputama za izvještavanje o NSFR-u i uz korištenje pripadajućeg „Stabla odlučivanja“.
- (7) U svrhu utvrđivanja faktora ASF koji se primjenjuju u skladu sa odredbama ove odluke, banka za obaveze čiji je krajnji preostali rok do dospijea od jedne godine ili duže, a koje se plaćaju u ratama, svaki dio obaveze koji dospijeva u roku kraćem od šest mjeseci, tretira kao preostali rok do dospijea kraći od šest mjeseci, a dio obaveza koji dospijeva u roku od šest mjeseci do jedne godine, tretira kao preostali rok do dospijea od šest mjeseci do jedne godine.
- (8) Prilikom izračuna NSFR-a, banka na obaveze iz stava (7) ovog člana i na stavke i instrumente kapitala primjenjuje odgovarajuće faktore ASF od 0, 50, 90, 95 i 100%, a koji su detaljno propisani Uputstvom o komponentama NSFR-a.

IV.2. RSF

Član 37. Izračun iznosa RSF

- (1) Iznos RSF izračunava se množenjem računovodstvene vrijednosti raznih kategorija ili vrsta imovine i vanbilansnih stavki faktorima RSF koji se primjenjuju u skladu s odredbama stava (15) ovog člana, osim ako je drugačije određeno.
- (2) Ukupan iznos RSF jednak je zbiru ponderisanih iznosa imovine i vanbilansnih stavki.
- (3) Imovina koju je banka pozajmila, uključujući transakcije finansiranja vrijednosnih papira, isključuje se iz izračuna iznosa RSF ako je ta imovina iskazana u bilansu stanja banke i ako banka nema pravo vlasništva nad tom imovinom. Na imovinu koju je banka pozajmila, uključujući transakcije finansiranja vrijednosnih papira, primjenjuju se odgovarajući faktori RSF ako ta imovina nije iskazana u bilansu stanja banke, ali banka ima pravo vlasništva nad tom imovinom.
- (4) Imovina koju banka daje u zajam, uključujući transakcije finansiranja vrijednosnih papira, nad kojom banka zadržava pravo vlasništva smatra se za potrebe ove odluke opterećenom imovinom, te se na nju primjenjuju faktori RSF koji se primjenjuju u skladu sa odredbama stava (15) ovog člana, čak i ako ta imovina nije iskazana u bilansu stanja banke. U suprotnom se ta imovina isključuje iz izračuna iznosa RSF.
- (5) Imovini koja je opterećena na preostali rok do dospijeaća od šest mjeseci ili duže dodjeljuje se ili faktor RSF koji bi se u skladu sa odredbama stava (15) ovog člana primjenjivao na tu imovinu da je neopterećena ili faktor RSF koji se inače primjenjuje na tu opterećenu imovinu, zavisno od toga koji je faktor veći. Isto se primjenjuje ako je preostali rok do dospijeaća opterećene imovine kraći od preostalog roka do dospijeaća transakcije koja je izvor opterećenosti imovine.
- (6) Na imovinu za koju je preostali rok opterećenosti kraći od šest mjeseci primjenjuje se faktor RSF koji bi u skladu sa odredbama ove odluke trebalo primijeniti na istu imovinu kao da nije opterećena.
- (7) Ako banka ponovno upotrebljava ili ponovno založi imovinu koju je pozajmila, uključujući u transakcijama finansiranja vrijednosnih papira, i ako je ta imovina iskazana vanbilansno, transakciju u vezi s kojom je ta imovina pozajmljena tretira kao opterećenu, pod uslovom da ta transakcija ne može dospjeti, a da banka ne vrati imovinu koju je pozajmila.
- (8) U svrhu primjene odredbi ovog člana, sljedeća imovina banke smatra se neopterećenom, ako je ispunjen bilo koji od sljedećih uslova:
 - a) imovina koja je uključena u skup i koja je dostupna za trenutnu upotrebu kao kolateral za dobivanje dodatnih izvora finansiranja u okviru obavezujuće kreditne linije ili, ako skupom upravlja centralna banka, neobavezujuće kreditne linije čije finansiranje još nije izvršeno, a koja stoji na raspolaganju banci. Banka pretpostavlja da je imovina u skupu opterećena rastućim redoslijedom likvidnosti na osnovu klasifikacije likvidnosti u skladu sa odredbama čl. 24., 25. i 26. ove odluke, počevši sa imovinom koja nije prihvatljiva za zaštitni sloj likvidnosti;
 - b) imovina koju je banka primila kao kolateral za potrebe smanjenja kreditnog rizika u transakcijama osiguranim kolateralom, transakcijama osiguranog finansiranja ili transakcijama razmjene kolaterala, kojom banka može raspolagati;
 - c) imovina založena kao neobavezujući viši iznos kolateralizacije u slučaju izdavanja pokrivenih obveznica.
- (9) U slučaju da CBBiH, ECB, nadležne centralne banke zemalja članica i trećim zemljama, u skladu sa propisima, provode nestandardne, privremene operacije kako bi ostvarile svoj mandat u periodu finansijskog stresa na nivou tržišta ili izuzetnih makroekonomskih okolnosti, određenoj imovini može uslijed toga biti dodijeljen smanjeni faktor RSF, u skladu sa članom 6. stav (22) Uputstva o komponentama NSFR-a.

- (10) Banka u izračun iznosa RSF uključuje finansijske instrumente, strane valute i robu za koje je izvršen nalog za kupovinu, a iz izračuna iznosa RSF isključuju finansijske instrumente, strane valute i robu za koje je izvršen nalog za prodaju, pod uslovom da se te transakcije u bilansu stanja banke ne iskazuju kao transakcije finansijskim derivatima ili transakcije osiguranog finansiranja i da će se te transakcije nakon namirenja iskazati u bilansu stanja banke.
- (11) Agencija može odrediti koji će se faktori RSF primjenjivati na vanbilansne stavke i koje se ne navode u ovoj odluci, kako bi se osiguralo da banka ima odgovarajući iznos ASF za dio tih stavki za koje se očekuje da će biti zahtijevani izvori finansiranja tokom jednogodišnjeg perioda NSFR-a. Kako bi odredila te faktore, Agencija posebno uzima u obzir značajnu štetu za ugled banke do koje bi moglo doći ako se ne osiguraju ti izvori finansiranja.
- (12) Banka uzima u obzir preostali ugovoreni rok do dospijea imovine i vanbilansne transakcije pri utvrđivanju faktora RSF koji se primjenjuju na imovinu i vanbilansne stavke, u skladu sa odredbama ove odluke.
- (13) Pri utvrđivanju preostalog roka do dospijea imovine, banka uzima u obzir opcije zasnovane na pretpostavci da će izdavalac ili druga ugovorna strana izvršiti svaku opciju kojom može produžiti rok dospijea imovine. Za opcije koje se izvršavaju na osnovi diskrecijskog prava banke, banka i Agencija uzimaju u obzir faktore za zaštitu ugleda kojima se može ograničavati sposobnost banke da ne izvrši opciju, a posebno tržišna očekivanja i očekivanja klijenata da banka produži rok dospijea određene imovine u trenutku njenog dospijea.
- (14) Radi utvrđivanja faktora RSF koji se primjenjuju u skladu sa odredbama ove odluke, u slučaju amortizacije kredita s preostalim ugovorenim rokom do dospijea od jedne godine ili duže, svaki dio koji dospijeva u roku kraćem od šest mjeseci i svaki dio koji dospijeva u roku od šest mjeseci do jedne godine tretira se kao da ima preostali rok do dospijea kraći od šest mjeseci odnosno od šest mjeseci do jedne godine.
- (15) Prilikom izračuna NSFR-a, banka na imovinu i vanbilansne stavke u skladu sa odredbama ovog člana primjenjuje odgovarajuće faktore RSF od 0, 5, 7, 7.5, 10, 12, 15, 20, 30, 35, 40, 50, 55, 65, 85 i 100%, a koji su detaljno propisani Uputstvom o komponentama NSFR-a.

V. IZRAČUN, PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE AGENCIJE O LCR-u I NSFR-u

Član 38.

Izračun, praćenje i izvještavanje o LCR-u i NSFR-u

- (1) Banka je dužna osigurati adekvatan izračun, praćenje i izvještavanje o LCR-u i NSFR-u.
- (2) Banka je dužna izračunavati, pratiti i izvještavati Agenciju o LCR-u i NSFR-u u izvještajnoj valuti za sve stavke bez obzira na stvarnu nominaciju valute i zasebno za stavke nominirane u svakoj značajnoj valuti, kako bi se osiguralo odgovarajuće praćenje mogućih valutnih neusklađenosti.
- (3) Banka je dužna dostavljati izvještaje o LCR-u minimalno na mjesečnoj osnovi, pri čemu Agencija može zahtijevati i učestalije izvještavanje, na dekadnoj, sedmičnoj ili dnevnoj osnovi u slučaju potrebe ili kriznih situacija.
- (4) Učestalost izvještavanja Agencije o NSFR-u je najmanje jedanput kvartalno. Agencija može zahtijevati i učestalije izvještavanje u slučaju potrebe ili kriznih situacija.
- (5) Izvještavanje Agencije iz st. (3) i (4) ovog člana je u jedinstvenim izvještajnim formatima i rokovima kojih se banka dužna pridržavati u skladu sa odredbama Uputstva za popunjavanje izvještaja banke o likvidnosnoj pokrivenosti i Uputstva za izvještavanje o NSFR-u, kojim su detaljno propisane upute za popunjavanje izvještajnih obrazaca o LCR-u i NSFR-u.
- (6) Ocjenu adekvatnosti uspostavljenog sistema iz st. (1) i (2) ovog člana vrši interna i eksterna revizija.

Član 39.

Praćenje LCR-a i NSFR-a prema svakoj značajnoj valuti

- (1) Obaveza izvještavanja banke o LCR-u i NSFR-u vrši se u skladu sa odredbama člana 38. ove odluke, kako bi se preduprijedili potencijalni problemi koji bi se mogli pojaviti u vezi sa valutnom neusklađenošću u periodu stresa, pri čemu se za praćenje LCR-a iznos ukupnih neto likvidnih odliva iskazuje bez efekata zaštite od rizika promjene kursa (valutni rizik).
- (2) U smislu stava (1) ovog člana, LCR i NSFR prema svakoj značajnoj valuti predstavljaju jedan od dodatnih mehanizama za praćenje rizika likvidnosti iz člana 42. ove odluke, kojeg banka mora koristiti dosljedno, kako bi kontinuirano pratila potencijalne probleme sa valutnom neusklađenošću koji bi se mogli pojaviti u periodu stresa.
- (3) Iako ispunjenje LCR-a i NSFR-a u svakoj značajnoj valuti ne predstavlja propisani minimalni standard, Agencija može utvrditi minimalne pragove za LCR i NSFR u značajnoj valuti, polazeći od specifičnosti lokalnog tržišta i poslovanja banke, odnosno sposobnosti banke da na tržištima deviza prikupi sredstva ili prenese višak likvidnosti iz jedne u drugu valutu, a u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu predmetnu materiju.

Član 40.

Mjere za uspostavljanje ponovne usklađenosti

- (1) Pored obaveza i odgovornosti iz člana 7. stav (1) ove odluke, uprava banke dužna je bez odgode obavijestiti, u pisanom obliku, nadzorni odbor banke i Agenciju ukoliko ne ispunjava ili očekuje da neće ispuniti propisane zahtjeve za likvidnosnu pokrivenost, neto stabilne izvore finansiranja ili druge zahtjeve u pogledu likvidnosti, iz čl. 17. stav (3) i 33. stav (3) ove odluke, uključujući i tokom perioda stresa, i dostaviti plan mjera za uspostavljanje ponovne usklađenosti sa propisanim zahtjevima.
- (2) U skladu sa stavom (1) ovog člana, banka je dužna da do ponovnog usklađivanja sa propisanim zahtjevom za likvidnosnu pokrivenost svakodnevno do kraja radnog dana izvještava Agenciju o ispunjavanju propisanih zahtjeva za likvidnosnu pokrivenost ili drugih zahtjeva u pogledu likvidnosti banke, a u slučaju neispunjenja propisanih zahtjeva za neto stabilne izvore finansiranja mjesečno izvještavati Agenciju u roku od pet (5) radnih dana po isteku tog mjeseca, osim ako Agencija odobri manje učestalo izvještavanje i duži rok dostave izvještaja o tim zahtjevima.
- (3) Odobrenje iz stava (2) ovog člana Agencija može dati samo na osnovu ocjene profila rizika likvidnosti i finansijskog položaja banke, pri čemu uzima u obzir obim i složenost njenog poslovanja.
- (4) Agencija nadzire provedbu plana banke za postizanje ponovne usklađenosti i ako je primjereno, zahtijeva brže postizanje ponovne usklađenosti.
- (5) Agencija procjenjuje razloge za neusklađenost banke sa propisanim zahtjevom u pogledu likvidnosne pokrivenosti, neto stabilnih izvora finansiranja ili drugih zahtjeva u pogledu likvidnosti banke i provedbu plana postizanja ponovne usklađenosti, prije nego što poduzme supervizorske mjere u skladu sa zakonskim propisima i odredbama Odluke o superviziji banaka i postupcima Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

VI. POSEBNI ZAHTJEVI ZA LCR i NSFR

Član 41.

Određivanje posebnog zahtjeva za LCR i NSFR

- (1) Za potrebe određivanja adekvatnog nivoa zahtjeva za likvidnost banke, a na osnovu provedenog postupka supervizorske provjere i procjene rizika likvidnosti kojem je banka izložena ili bi mogla biti izložena, Agencija može odrediti posebne zahtjeve za likvidnost banke, uzimajući u obzir:

- a) rizični profil banke i njen poslovni model;
 - b) sisteme, procese i mehanizme banke za utvrđivanje, mjerenje, praćenje i izvještavanje o riziku likvidnosti, te upravljanje rizikom likvidnosti tokom odgovarajućeg perioda, uključujući i unutarnevno upravljanje likvidnošću, kako bi se osiguralo održavanje odgovarajućeg nivoa zaštitnih slojeva likvidnosti i stabilnih izvora finansiranja;
 - c) rezultate supervizorske procjene i ocjene rizika likvidnosti banke, rizike koje banka predstavlja za stabilnost bankarskog sistema u FBiH, rizike banke koji se otkrivaju provođenjem testiranja otpornosti na stres, u skladu sa vrstom, obimom i složenosti poslovanja banke.
- (2) U vezi sa stavom (1) ovog člana, Agencija u procesu provjere ILAAP-a određuje da li sistemi, procesi i mehanizmi koje provodi banka u upravljanju rizikom likvidnosti osiguravaju adekvatan nivo likvidnosti banke, te u skladu sa tim može zahtijevati od banke posebne likvidnosne zahtjeve u pogledu LCR-a i NSFR-a.

VII. DODATNI MEHANIZMI ZA STALNO PRAĆENJE IZLOŽENOSTI RIZIKU LIKVIDNOSTI

Član 42.

Dodatni mehanizam za stalno praćenje izloženosti riziku likvidnosti

- (1) Za mjerenje profila rizika likvidnosti, pored minimalno propisanog LCR-a i NSFR-a, banka je dužna koristiti konzistentno i dosljedno dodatne alate i metriku u procjeni rizika likvidnosti.
- (2) Dodatni alati i metrika iz stava (1) ovog člana obuhvataju minimalno sljedeće:
 - a) identifikovanje ročne neusklađenosti između ugovorenih priliva i odliva u utvrđenim vremenskim periodima po svim bilansnim i vanbilansnim stavkama;
 - b) identifikovanje koncentracija u izvorima finansiranja;
 - c) raspoloživost neopterećene imovine koja je utrživa kao kolateral na sekundarnim tržištima, odnosno prihvatljiva za plasmane centralnih banaka ili drugih nadležnih institucija i
 - d) tržišne alate za praćenje likvidnosti u smislu indikatora za rano upozorenje na potencijalne probleme likvidnosti banke.

Član 43.

Identifikovanje ročne neusklađenosti ugovorenih priliva i ugovorenih odliva

- (1) Banka je dužna identifikovati neusklađenosti između ugovorenih priliva i ugovorenih odliva za utvrđene vremenske periode, a u skladu sa odredbama člana 42. stav (2) tačka a) ove odluke.
- (2) Instrumenti koji nemaju specificiranu ročnost (nedefinirano ili otvoreno dospijeće) trebaju se odvojeno prikazivati, sa detaljnim podacima o tim instrumentima, te bez pretpostavki o datumu dospijeća.
- (3) Informacije o mogućim gotovinskim tokovima koji proizlaze iz finansijskih derivata, također se trebaju uključiti u mjeri u kojoj su njihove ugovorene ročnosti relevantne za razumijevanje tokova gotovine.
- (4) Pored propisanog praćenja ugovorenih priliva i ugovorenih odliva prema preostaloj ročnosti ugovora, banka treba vršiti vlastite analize ročne neusklađenosti na osnovu bihevioralnih pretpostavki o prilivima i odlivima sredstava u uobičajenim i stresnim situacijama.
- (5) Analize iz stava (4) ovog člana se trebaju zasnivati na strateškim i poslovnim planovima banke.
- (6) Ukoliko banka planira materijalno značajnu promjenu poslovnog modela, mora u projekcijama neusklađenosti uključiti utjecaj takvih promjena.

- (7) Banka treba adekvatno dokumentovati objašnjenja na koji način planira premostiti eventualno utvrđene interne neusklađenosti, kao i obrazloženja zbog čega su korištene pretpostavke različite od uslova iz ugovora.
- (8) Banka je u upravljanju rizikom likvidnosti dužna ispunjavati uslove u pogledu ročne usklađenosti preostalih rokova do ugovorenih dospijeća instrumenata finansijske aktive i finansijskih obaveza, na način da:
 - a) najmanje 65% izvora sredstava sa rokom dospijeća do 30 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeća do 30 dana;
 - b) najmanje 60% izvora sredstava sa rokom dospijeća do 90 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeća do 90 dana;
 - c) najmanje 55% izvora sredstava sa rokom dospijeća do 180 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeća do 180 dana.

Član 44.

Koncentracija izvora finansiranja

- (1) Banka je dužna uspostaviti adekvatne mehanizme za identifikovanje izvora finansiranja koji su toliko značajni da bi njihovo povlačenje moglo izazvati problem sa likvidnošću banke, te u tom smislu diverzificirati izvore finansiranja.
- (2) U svrhu postupanja po stavu (1) ovog člana, banka je dužna identifikovati i pratiti izvore finansiranja koji potiču od svake značajne kontra strane (druge ugovorne strane), utvrđene kao procenat (%) u ukupnim obavezama (izvorima), te kontinuirano pratiti i apsolutno i relativno učešće ekspaniranosti prema značajnim drugim ugovornim stranama, kao i značajna povećanja koncentracija u izvorima finansiranja.
- (3) Pri tome, značajna druga ugovorna strana definiše se kao pojedinačna druga ugovorna strana ili grupa povezanih drugih ugovornih strana na koje pojedinačno ili zajedno otpada više od 1% ukupnih obaveza. Pored navedenog kvantitativnog kriterija, mogu biti korištene i druge opisne (kvalitativne) karakteristike za njihovu identifikaciju, na osnovu finansijskog profila banke.
- (4) U kontekstu odredbi ovog člana, kod identifikacije grupe povezanih ugovornih strana postupa se na isti način kao i prilikom utvrđivanja velikih izloženosti riziku. U slučaju identifikovanja depozita unutar bankarske grupe i depozita povezanih lica sa bankom, banka će primjenjivati iste principe kao i za potrebe izvještavanja na konsolidovanoj osnovi, u skladu sa zakonskim i drugim propisima kojima je uređen nadzor na konsolidovanoj osnovi, uzimajući u obzir potencijalna ograničenja u pogledu unutargrupnih, odnosno prekograničnih transakcija u periodima stresa.
- (5) Identifikacija i praćenje koncentracija u izvorima finansiranja vrši se za svaki pojedinačni značajni finansijski instrument, odnosno proizvod, kao i grupu sličnih instrumenata, odnosno proizvoda banke.
- (6) Za potrebe stava (5) ovog člana, značajan instrument/proizvod definiše se kao jedan instrument/proizvod ili grupa sličnih instrumenata/proizvoda koji zbirno čine više od 1% ukupnih obaveza banke.
- (7) Identifikovanje i praćenje koncentracija u izvorima finansiranja vrši se za sve značajne valute.
- (8) Navedeno identifikovanje i praćenje koncentracija u izvorima finansiranja podrazumijeva iskazivanje istih u vremenskim intervalima od 1 mjesec, 1-3 mjeseca, 3-6 mjeseci, 6-12 mjeseci i za intervale duže od 12 mjeseci.
- (9) Banka je dužna osigurati oprezan i konzistentan pristup u pogledu redovnog revidiranja liste značajnih drugih ugovornih strana, uzimajući u obzir i postojanje transakcija bilateralnog finansiranja između drugih ugovornih strana i utjecaja na neto novčane odlive, uključujući i vanbilansne stavke, a naročito u periodima kriza, odnosno stresa na tržištu ili stresa specifičnog za određenu banku, uslijed čega može doći do negativnih pritisaka na likvidnost

banke ili otežanog finansiranja.

- (10) Pored mehanizama propisanih u st. (1) do (9) ovog člana, banka je dužna izvještavati Agenciju o strukturi najvećih izvora u skladu sa odredbama Odluke o izvještajima koje banka dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u nadzorne i statističke svrhe.

Član 45.

Raspoloživost neopterećene imovine utržive kao kolateral na sekundarnim tržištima

- (1) Banka je dužna uspostaviti adekvatne i efikasne procedure i postupke upravljanja raspoloživom neopterećenom imovinom utrživom kao kolateral na sekundarnim tržištima, a koje obuhvataju:
- a) redovno izvještavanje o iznosu, vrsti, strukturi i lokaciji raspoložive neopterećene imovine koja može služiti kao kolateral za osigurano pozajmljivanje na sekundarnom tržištu, sa pripadajućim korektivnim faktorima i po razumnoj cijeni, uključujući i operativne procedure za unovčavanje kolaterala, pri čemu banka treba odvojeno izvještavati o primljenim kolateralima od clijenata koje može ponovno založiti, kao i ukupno raspoloživim iznosima kategorizirano po značajnim valutama;
 - b) redovno praćenje i izvještavanje o procijenjenim korektivnim faktorima koje bi sekundarno tržište tražilo za svaku imovinu, za odgovarajuću valutu finansiranja, kao i o očekivanoj vrijednosti po kojoj bi se realizirao kolateral;
 - c) izvještavanje o lokacijama gdje se takva imovina čuva/pohranjuje, odnosno o lokaciji imovine i poslovnih linija koje imaju pristup toj imovini i sl.
- (2) Primjena procedura i postupaka iz stava (1) ovog člana koristi se za sagledavanje potencijala banke da stvori dodatni izvor zaštitnog sloja likvidnosti ili osiguranog finansiranja, te u tom smislu predstavljaju standardizovano mjerilo obima u kojem LCR može biti brzo dopunjen nakon likvidnosnog šoka, ali u svrhu upravljanja rizikom likvidnosti treba biti dopunjeno sa dodatnim alatima praćenja ročne neusklađenosti iz člana 43. ove odluke i drugim relevantnim podacima iz bilansa stanja banke.
- (3) Procedure i postupci iz st. (1) i (2) ovog člana se odnose i na kolaterale koji su prihvatljivi za plasmane centralnih banaka ili drugih nadležnih institucija, u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast.

Član 46.

Tržišni alati za praćenje likvidnosti u smislu indikatora za rano upozorenje

- (1) Kao indikatori za rano upozorenje na potencijalne probleme sa likvidnošću banke mogu se koristiti visokofrekventni tržišni podaci, ažurni na dnevnoj osnovi ili i u kraćim vremenskim intervalima.
- (2) Podaci iz stava (1) ovog člana mogu se pratiti na sljedećim nivoima:
- a) podaci sa cijelog tržišta (sagledavanja informacija na generalnom nivou i pravaca na ključnim tržištima i njihovog mogućeg utjecaja na finansijski sektor i određenu banku), koje uključuju: cijene kapitala (npr. indeksi sa priznatih berzi, podindeksi na određenim tržištima relevantni za aktivnosti banke i sl.), cijene na tržištima dužničkih vrijednosnih papira, deviznim tržištima, tržištima finansijskih derivata, tržištima roba, indeksi koji se odnose na određene strukturirane instrumente i dr.;
 - b) podaci na nivou finansijskog sektora (praćenje širih trendova relevantnih za finansijski sektor uopće, kao i određene grupe učesnika na finansijskom tržištu i sagledavanje utjecaja istih na određenu banku);
 - c) podaci o određenoj banci ili grupi sličnih banaka (praćenje cijena dionica i instrumenata koje emituje određena banka ili grupa sličnih banaka, cijene po kojim se trguje na tržištu novca, stanje u pogledu ponovnog ugovaranja i cijena različitog trajanja finansiranja,

subordinisanim dugovima banke, cijenama kredita i dr. i razmatranje utjecaja istih promjena na likvidnost banke, uključujući i reakcije drugih učesnika na tržištu).

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47.

Donošenje i primjena uputstava

- (1) Direktor Agencije će u roku od 30 (trideset) dana od dana stupanja na snagu ove odluke donijeti:
 - a) Uputstvo o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke o izračunu i održavanju NSFR-a i
 - b) Uputstvo o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke o izračunu i održavanju LCR-a.
- (2) Do dana početka primjene Uputstava iz stava (1) tačka b) ovog člana, banka primjenjuje odredbe Uputstva o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke koje se odnose na komponente LCR-a broj: 01-4918/17 od 22.12.2017. godine.
- (3) Direktor Agencije će do 30.09.2021. godine donijeti Uputstvo za izvještavanje o NSFR-u, sa pripadajućim obrascima.

Član 48.

Primjena i prestanak važenja odluke

- (1) Danom početka primjene ove odluke prestaje da važi Odluka o upravljanju rizikom likvidnosti banke („Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20).
- (2) Odredbe koje se odnose na ispunjavanje zahtjeva u pogledu NSFR-a, primjenjuju se od 31.12.2022. godine.
- (3) Danom početka primjene zahtjeva iz stava (2) ovog člana, prestaju da važe zahtjevi za ispunjavanjem ročne usklađenosti preostalih rokova do ugovorenih dospeljeća instrumenata finansijske aktive i finansijskih obaveza iz člana 43. stav (8) ove odluke.
- (4) Banka je dužna izvještavati Agenciju o NSFR-u počev od izvještajnog datuma 31.12.2021. godine.

Član 49.

Stupanje na snagu

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj: U.O.-60-04/21
Sarajevo, 12.05.2021. godine

PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA

mr. sc. Ljerka Marić, dipl.ecc., s.r.

Formule za određivanje sastava zaštitnog sloja likvidnosti

1. Banka primjenjuje formule iz ovog Priloga kako bi odredila sastav zaštitnog sloja likvidnosti u skladu sa čl. 17. i 20. Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke.
2. Izračun zaštitnog sloja likvidnosti: od datuma izračuna zaštitni sloj likvidnosti banke jednak je:
 - (a) iznosu imovine nivoa 1, uvećanom za
 - (b) iznos imovine nivoa 2a, uvećan za
 - (c) iznos imovine nivoa 2b,
umanjen za:
 - (d) zbir tačaka (a), (b) i (c) ili
 - (e) „iznos viška likvidne imovine” izračunat u skladu sa st. 3. i 4 ovog Priloga, ovisno o tome koji je iznos niži.
3. Iznos „viška likvidne imovine” čine komponente definirane u ovom dokumentu:
 - (a) prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku nepokrivenih obveznica koji je jednak vrijednosti cjelokupne likvidne imovine nivoa 1, isključujući pokrivene obveznice nivoa 1, koju bi banka držala nakon realizacije transakcije osiguranog finansiranja, transakcije osigurane kolateralom, razmjene imovine ili transakcije osiguranim izvedenicama koja dopijeva u roku od 30 kalendarskih dana od datuma izračuna i ako banka i druga ugovorna strana razmjene likvidnu imovinu na najmanje jednom dijelu transakcije;
 - (b) prilagođeni iznos pokrivenih obveznica nivoa 1 koji je jednak vrijednosti svih pokrivenih obveznica nivoa 1 nakon korektivnog faktora koje bi banka držala nakon realizacije transakcije osiguranog finansiranja, transakcije osigurane kolateralom, razmjene imovine ili transakcije osiguranim izvedenicama koja dopijeva u roku od 30 kalendarskih dana od datuma izračuna i ako kreditna institucija i druga ugovorna strana razmjene likvidnu imovinu na najmanje jednom dijelu transakcije;
 - (c) prilagođeni iznos imovine nivoa 2a koji je jednak vrijednosti cjelokupne imovine nivoa 2a nakon korektivnog faktora koju bi banka držala nakon realizacije transakcije osiguranog finansiranja, transakcije osigurane kolateralom, razmjene imovine ili transakcije osiguranim izvedenicama koja dopijeva u roku od 30 kalendarskih dana od datuma izračuna i ako kreditna institucija i druga ugovorna strana razmjene likvidnu imovinu na najmanje jednom dijelu transakcije i
 - (d) prilagođeni iznos imovine nivoa 2b koji je jednak vrijednosti cjelokupne imovine nivoa 2b nakon korektivnog faktora koju bi banka držala nakon realizacije transakcije osiguranog finansiranja, transakcije osigurane kolateralom, razmjene imovine ili transakcije osiguranim izvedenicama koja dopijeva u roku od 30 kalendarskih dana od datuma izračuna i ako kreditna institucija i druga

ugovorna strana razmjene likvidnu imovinu na najmanje jednom dijelu transakcije.

4. Izračun „iznosa viška likvidne imovine” jednak je sljedećem:

- (a) prilagođenom iznosu imovine nivoa 1 u obliku nepokrivenih obveznica, uvećanom za
- (b) prilagođeni iznos pokrivenih obveznica nivoa 1, uvećan za
- (c) prilagođeni iznos imovine nivoa 2a, uvećan za
- (d) prilagođeni iznos imovine nivoa 2b;

umanjen za:

- (e) zbir tačaka (a), (b), (c) i (d);
- (f) 100/30 puta tačka (a);
- (g) 100/60 puta zbir tačaka (a) i (b);
- (h) 100/85 puta zbir tačaka (a), (b) i (c), ovisno o tome koji je iznos niži.

5. Sastav zaštitnog sloja likvidnosti nakon što se uzme u obzir realizacija transakcije osiguranog finansiranja, transakcije osigurane kolateralom, razmjene imovine ili transakcije osiguranim izvedenicama i primjena prethodno navedenih gornjih granica u skladu s čl. 17. i 20. utvrđuje se kako slijedi:

a" (prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku nepokrivenih obveznica nakon primjene gornje granice)

= a (prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku nepokrivenih obveznica prije primjene gornje granice)

b" (prilagođeni iznos pokrivenih obveznica nivoa 1 nakon primjene gornje granice)

= $\text{MIN}(b, a70/30)$

pri čemu b = prilagođeni iznos pokrivenih obveznica nivoa 1 prije primjene gornje granice

c" (prilagođeni iznos imovine nivoa 2a nakon primjene gornje granice)

= $\text{MIN}(c, (a + b")40/60, \text{MAX}(a70/30 - b", 0))$

pri čemu c = prilagođeni iznos imovine nivoa 2a prije primjene gornje granice

d" (prilagođeni iznos imovine nivoa 2b nakon primjene gornje granice)

= $\text{MIN}(d, (a + b" + c')15/85, \text{MAX}((a + b")40/60 - c", 0), \text{MAX}(70/30a - b" - c", 0))$

pri čemu d = prilagođeni iznos imovine nivoa 2b prije primjene gornje granice.

Formula za izračun neto likvidnosnih odliva

NLO = neto likvidnosni odlivi (engl. *net liquidity outflow*)

TO = ukupni odlivi (engl. *total outflows*)

TI = ukupni prilivi (engl. *total inflows*)

FEI = u cijelosti izuzeti prilivi (engl. *fully exempted inflows*)

IC = prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 75% odliva (engl. *inflows subject to cap*)

Neto likvidnosni odlivi jednaki su ukupnim odlivima umanjenim za smanjenje u cijelosti izuzetih priliva, umanjenim za smanjenje priliva na koje se primjenjuje gornja granica od 75%.

$$NLO = TO - \text{MIN}(FEI, TO) - \text{MIN}(IC, 0,75 * \text{MAX}(TO - FEI, 0))$$